

Δήμητρα Γκασούκα

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ Ο.Π.Ι.ΔΗ.Χ. : (Ηχητικό 200117_0005512)

Απομαγνητοφώνηση από Σταυρούλα Χριστουλάκη (16/3/20)

Συνεντεύκτρια : Νάσση Σιαφάκα (ΝΣ) , Γιώργος Κούκος (ΓΚ)

Αφηγήτρια: Δήμητρα (Μιμή) Γκασούκα (ΔΓΚ)

(ΝΣ) Λοιπόν, όπως ήδη ξέρεις είμαστε απ' την Ομάδα Προφορικής Ιστορίας του Δήμου Χαλανδρίου και προσπαθούμε να διασώσουμε την ατομική αλλά τη συλλογική μας μνήμη, τελικά. Και για αυτό ζητήσαμε κι από σένα να μας πεις τα δικά σου!

(ΔΓΚ) Είναι χαρά μου που είστε εδώ!

0:00:30 Προσωπικά στοιχεία

(ΝΣ) Και ευχαριστούμε πολύ. Λοιπόν, θα ξεκινήσουμε, για να καταγραφούνε κιόλας, με τα προσωπικά σου στοιχεία, ξέρεις, όνομα...

(ΔΓΚ) Ωραία!

(ΝΣ) ... και τα λοιπά...

(ΔΓΚ) Ωραία! Ονομάζομαι Δήμητρα Γκασούκα, είμαι κοινωνική λειτουργός, μένω στο Χαλάνδρι όλα τα χρόνια της ζωής μου.

(ΝΣ) Θα μας πεις πότε γεννήθηκες, πού γεννήθηκες;

(ΔΓΚ) Γεννήθηκα εδώ, στην Αθήνα, το 1974.

0:00:56 Για τους γονείς της, Η καταγωγή τους

(ΝΣ) Μάλιστα. Ωραία! Και τους γονείς σου πώς τους λένε;

(ΔΓΚ) Σωτήρης, ο μπαμπάς μου, είναι δικηγόρος και η μαμά μου Νίκη, η οποία είναι, ήτανε!, νηπιαγωγός. Και οι δύο ζούνε, εν ζωή είναι, αλλά ...

(ΝΣ) Έχουν πάρει σύνταξη προφανώς....

(ΔΓΚ) Ναι, συνταξιούχοι.

(ΝΣ) Το γένος η μαμά σου;

(ΔΓΚ) Καμπακάκη.

0:01:14 Ο έρωτας, ο γάμος των γονιών και η εγκατάστασή τους στο Χαλάνδρι

(ΝΣ) Κι ήταν Χαλανδραίοι κι οι δύο;

(ΔΓΚ) Όχι, κανένας απ' τους δύο δεν ήταν Χαλανδραίος.

(ΝΣ) Α! μάλιστα! Και πώς ...

(ΔΓΚ) Η μητέρα μου ήτανε η καταγωγή της από τη Θυμαριά Έβρου και ο πατέρας μου από την Κατοχή Μεσολογγίου. Γνωρίστηκαν σαν φοιτητές στη Θεσσαλονίκη, αγαπηθήκανε, τα φτιάξανε, παντρευτήκανε εκεί και ήρθανε στην Αθήνα. Για κάποιο χρονικό διάστημα μείνανε Κυψέλη, αλλά τριγυρνάγανε το Χαλάνδρι πολύ, ώσπου τελικά το 1977 βρήκανε σπίτι, φτιάξαν σπίτι, στην Τούφα Χαλανδρίου.

(ΝΣ) Μάλιστα. Οπότε από μωρό, παιδί δηλαδή, βρέθηκες στο Χαλάνδρι.

(ΔΓΚ) Στο Χαλάνδρι, ναι!

(ΝΣ) Αδέλφια έχεις;

Ναι, έχω έναν αδελφό τον Γεράσιμο που είναι και αυτός δικηγόρος, είναι παντρεμένος και έχουμε έναν υπέροχο ανιψιό, έχω έναν υπέροχο ανιψιό, έχουν έναν υπέροχο γιο.

(ΝΣ) Τέλεια, τέλεια! Μου λες ότι φύγανε απ' την Κυψέλη. Γιατί, πώς βρεθήκαν στο Χαλάνδρι;

(ΔΓΚ) Νομίζω ψάχνανε να βρούνε σπίτι έτσι κι αλλιώς, οπότε το Χαλάνδρι, όταν ήρθανε, δεν είχε καμία σχέση με το Χαλάνδρι όπως είναι σήμερα. Τους έκανε έτσι κλικ, μάλλον τους θύμιζε την περιοχή τους, τα χωριά τους; Γιατί έτσι ήταν κάποτε...

(ΝΣ) Ακόμα και τη δεκαετία του 70, έτσι

(ΔΓΚ) Ακριβώς! Ακριβώς, τη δεκαετία του 70! Όπως επίσης και το σπίτι μας επειδή είναι λίγο..., εκεί που είναι, είναι σαν να είναι συγκρότημα κατοικιών, δεν είναι βέβαια τα συγκροτήματα αυτά που λέμε στην Πολιτεία ή οπουδήποτε αλλού, αλλά έχει μια αυλή, μπαίνεις μέσα και έχει γύρω-γύρω σπίτια και νομίζω ότι αυτό είναι το βασικό που έτσι τους ώθησε να αγοράσουν αυτό το σπίτι, για να παίζουν τα παιδιά στην αυλή.

(ΝΣ) Ναι. Μάλιστα.

(ΔΓΚ) Δεν ξέρανε βέβαια ότι το Χαλάνδρι θα αναβαθμιστεί και θα γίνει αυτή η περιοχή που είναι σήμερα!

0:02:58 Η σχέση της με την οικογένεια και τον αδελφό της ήταν καλή. Ο μπαμπάς της, δικηγόρος, δραστηριοποιούνταν και στο Σύλλογο Γονέων του σχολείου. Η μητέρα νηπιαγωγός.

(ΝΣ) Ε, ναι! Λοιπόν... Με τους γονείς σου, έτσι, και ως παιδί και με τον αδελφό σου, πώς τα πηγαίνατε;

(ΔΓΚ) Είχαμε καλές σχέσεις... Γενικά ήταν άνθρωποι πολύ δοτικοί και συναισθηματικοί, τα παιδιά τους τούς ενδιέφεραν... Ό,τι γινότανε, γινότανε για το..., ήμασταν προτεραιότητα τους σε όλα. Ο μπαμπάς μου ήταν αρκετά δραστήριος και με τα..., με το Σύλλογο Γονέων τού τότε 12^{ου}, τώρα που έχει μετονομαστεί «Στεργιοπούλειο» και η μαμά μου σαν νηπιαγωγός ήτανε... κι εκεί έχει κάνει τη θητεία της, ε! γενικά είχαμε καλές σχέσεις, πολλές εκδρομές, πολλές βόλτες, πολύ Χαλάνδρι! Μια ζωντανή οικογένεια!

0:03:37 Μιλάει για την νόσο που της προκάλεσε τη βλάβη

(ΝΣ) Δεν μου λες εσύ ποτέ απέκτησες πως...

(ΔΓΚ) Α, εγώ έχω πολλαπλή σκλήρυνση, ναι, αυτό δεν θέλετε να πείτε;

(ΝΣ) Ναι, ναι!

(ΔΓΚ) Έχω πολλαπλή σκλήρυνση. Το 2001 είχα κάποια συμπτώματα, διαγνώστηκα όμως επίσημα το 2007. Τότε ήταν λίγο διαφορετικά τα πράγματα με τη σκλήρυνση...

(ΝΣ) Ναι.

(ΔΓΚ) ...δεν διαγνώσκονταν τόσο εύκολα.

(ΝΣ) Ναι.

(ΔΓΚ) Περνάγαμε πολλά στάδια!

0:03:59 Οι σπουδές στο εξωτερικό πριν την αναπηρία της. Δούλευε ανέκαθεν με τους ανάπηρους

(ΝΣ) Άρα έχεις βιώσει και την...

(ΔΓΚ) Ναι, τη ζωή χωρίς σκλήρυνση...

(ΝΣ) Ναι, χωρίς σκλήρυνση και με την αυτονομία σου και τις σπουδές σου και ...

(ΔΓΚ) Ναι, όλα αυτά γιατί εγώ σπούδασα και στο εξωτερικό ή πήγα στην Αγγλία και σπούδασα. Ήμουν στο Λονδίνο και έκανα την κοινωνική εργασία εκεί στο East London και μετά έκανα το μεταπτυχιακό μου στην εργασιακή αποκατάσταση ατόμων με αναπηρία. Δούλευα ανέκαθεν με τους ανάπηρους. Αυτό προέκυψε γιατί ο μπαμπάς μου κι ο ίδιος είχε πάθει πολιομυελίτιδα όταν ήτανε μικρός, οπότε ήταν ένας δικηγόρος με κινητική βλάβη.

(ΝΣ) Μάλιστα.

(ΔΓΚ) Με αποτέλεσμα να έχω αυτή την...

(ΝΣ) Την ευαισθησία.

(ΔΓΚ) ... την ευαισθησία! Έπαιξε ρόλο! Είχαμε κι άλλους ανάπηρους την οικογένεια. Αυτό ήτανε, τυχαίο; Δεν ξέρω! Ήταν κι ο θείος μου κωφός και ο ξάδερφός μου που χάθηκε είχε Ντουςέν. Μυοπάθεια Ντουςέν.

0:04:54 Τελείωσε δημοτικό και γυμνάσιο στα σχολεία της Τούφας και στο Λύκειο πήγε στο Πολυκλαδικό Αμπελοκήπων. Σπούδασε Κοινωνική Λειτουργός

(ΝΣ) Μάλιστα. Οπότε...

(ΔΓΚ) Και έτσι εγώ ήθελα να γίνω κοινωνική λειτουργός από παιδάκι, σχεδόν. Δηλαδή εκεί από την τρίτη γυμνασίου γιατί, εντάξει, ήμουν αποφασισμένη ότι ήθελα να γίνω κοινωνική λειτουργός!

(ΝΣ) Σχολείο πού πήγες;

(ΔΓΚ) Πήγα στο 12^ο. Στο δημοτικό, και μετά στο γυμνάσιο πήγα εδώ στο 4^ο στην Ιωαννίνων και μετά έφυγα πήγα στο Πολυκλαδικό. Στο Πολυκλαδικό Αμπελοκήπων, γιατί εκεί είχε την ειδικότητα το Τμήμα Κοινωνικής, Τμήμα Κοινωνικών Φροντιστών, οπότε πήγα εκεί. Και πηγαينوερχόμουν με το λεωφορείο, τότε! Μακάρι να υπήρχε μετρό! Δυστυχώς δεν υπήρχε και, ναι, και μετά αποφάσισα να πάω, επειδή ήθελα να εξειδικευτώ στην κοινωνική εργασία, πήγα στο εξωτερικό... Διάφορες ταλαιπωρίες γιατί δεν ήτανε τα χρόνια εκείνα και κυρίως για την κοινωνική εργασία, υπήρχαν πολλοί περιορισμοί. Πολλοί περιορισμοί. Δεν επιτρέπανε να είσαι... δεν δεχόντουσαν, δηλαδή, στο τμήμα αν ήσουν μικρός σε ηλικία και εγώ ήμουν 19. Οπότε δεν με δεχόντουσαν! Και έπρεπε να κάνω έξενα σωρό πράγματα! Έκατσα ένα χρόνο, εκεί κοντά, έκανα «παρτάιμ», ναι, γιατί η κοινωνική εργασία και στην πορεία το κατάλαβα κι εγώ, θέλει να έχεις λίγη εμπειρία στη ζωή. Δεν μπορείς να μπεις σε ένα σπίτι να δεις μια οικογένεια ή να μιλήσεις για προβλήματα, να δώσεις συμβουλευτική, να κάνεις συμβουλευτική, και να μην έχεις κάποια εμπειρία! Δηλαδή τώρα για φανταστείτε το, ας πούμε, να έρχεται ένα 19χρονο, 20χρονος...

(ΝΣ) Ας πούμε εσύ είχες κάποια εμπειρία...

(ΔΓΚ) Ναι, αλλά ακόμα και αυτό ξέρετε..., ξέρεις η προσωπική, το προσωπικό βίωμα πολλές φορές, ναι, είναι βοηθητικό, όσον αφορά το ότι είσαι..., έχεις μια οικειότητα, μια... άνεση. Αλλά δεν..., το προσωπικό δεν καθοδηγεί το επαγγελματικό επιστημονικό. Δεν πρέπει να το καθοδηγεί, κατά τη δική μου εκτίμηση...

(ΝΣ) Ναι.

(ΔΓΚ) ...τώρα πια!

0:06:40 Τα παιχνίδια στις αλάνες της γειτονιάς, η ζωή στο σχολείο. Η βέργα που πήγαιναν τα ίδια τα παιδιά στους δασκάλους

(ΝΣ) Για πες μου, επειδή βίωσες εδώ το σχολείο, πώς ήταν το σχολείο τότε; Ήσασταν πολλά παιδιά στο σχολείο στη δεκαετία αυτή...

(ΔΓΚ) Πω, πω, τι μου θυμίζεις!

(ΝΣ) Αν ήτανε..., ξέρεις η σχέση σου με τ' άλλα παιδιά, πώς ήτανε;

Κοιτάξτε, τότε που ήμασταν εδώ πέρα στην Τούφα, γιατί εδώ Τούφα τη λέγαμε εμείς, ήτανε όλο αλάνες! Η Ιωαννίνων που βρισκόμαστε τώρα και η Ταΰγετου, ανάμεσα, αυτοί οι δρόμοι είχανε όλο αλάνες! Στη γωνία, παίζαμε συνέχεια έξω σε αλάνες. Η σχέση μου με τα άλλα παιδιά ήτανε..., ένα κοινωνικό παιδί ήμουν, μ' άρεσε πολύ το παιχνίδι... Δεν μου άρεσε το κυνηγητό και το κρυφτό και τα λοιπά, παρόλα αυτά όμως παίζαμε πάσαρα πολύ κρυφτό, τρέχαμε στις αλάνες...! Πολύ ελευθερία κινήσεων, βέβαια, σε όλα! Παίρναμε το λεωφορείο και μόνοι μας και κατεβαίνουμε στο Χαλάνδρι!

(ΝΣ) Κορίτσια, αγόρια...

(ΔΓΚ) Κορίτσια, αγόρια μαζί...! Βέβαια! Παίζαμε, ξέρανε πού θα μας βρούνε! Χτυπάγαμε κουδούνια... το βασικό!

(ΝΣ) Ναι.

(ΔΓΚ) Φωνάζαμε διάφορα... Θυμάμαι όταν τελειώσαμε πια..., όχι, να πω για το δημοτικό πρώτα. Το δημοτικό ήτανε..., τότε δεν υπήρχε το καινούργιο κτήριο του 12^{ου}, ήταν μόνο το παλιό. Κάναμε μάθημα σε... στα θρανία, θυμάμαι, ήταν τα ξύλινα θρανία που καθόμασταν δύο, δύο. Θυμάμαι ότι πιανόταν ο ποπός μας, αλλά τι να κάνουμε; Συμβαίνει και αυτό! [Γέλια] Παίζαμε πολύ λάστιχο με τα κορίτσια, κυνηγητό, όλοι έτσι τρέχαμε και τα λοιπά. Αυτό που πάντα με ενοχλούσε στο σχολείο ήταν οι τούρκικες τουαλέτες! Ήτανε... [Γέλια] ... με φοβίζαν αυτές οι τουαλέτες!

(ΝΣ) Ναι, ναι. Και δεν θα ήταν και οι καθαρότερες!

(ΔΓΚ) Ε, όχι καθόλου! [Γέλια] Το στυλ των δασκάλων τότε ήταν τελείως διαφορετικό, μα τελείως διαφορετικό! Έχω κάποια φωτογραφία έτσι που ήταν πολύ συντηρητικοί οι δάσκαλοι, μάς ρίχναν και ξύλο. Θυμάμαι, αξέχαστα, τη δασκάλα στην δευτέρα δημοτικού η οποία, η κυρία Άννα, η οποία μας είχε ζητήσει να πάμε ένα κομμάτι κλαδί. Εγώ θεώρησα λοιπόν ότι θέλει να κάνουμε μάθημα. Πήγαμε, όλα τα παιδιά μάλλον αυτό θεωρήσανε. Και πήγαμε τα κλαριά, εγώ θυμάμαι πήρα ένα κομμάτι πασχαλιάς και πήγα, που είχαμε στον κήπο μας, και την πήγα! Κι όταν είδα για ποιο λόγο την ήθελε, μετάνιωσα την ώρα και τη στιγμή, πραγματικά! [Γέλια] Πραγματικά!

(ΝΣ) Μιλάμε για ποια χρονιά;

(ΔΓΚ) Ήτανε...

(ΝΣ) Είναι σημαντικό να το θυμίσουμε!

(ΔΓΚ) Σωστά! '84; '81;'82; κάπου εκεί πρέπει να 'τανε

0:09:18 «Μπούλινγκ», με την έννοια που έχει σήμερα, δεν υπήρχε. Τα παιδιά κοροϊδεύοντουσαν μεταξύ τους. Δεν χτυπιόντουσαν μεταξύ τους

(ΝΣ) Ναι, ναι. Ώστε... πώς ήταν η σχέση των παιδιών; Υπήρχε αυτό που λέμε σήμερα «μπούλινγκ»;

Α, α, αχ !

(ΝΣ) Το είχες βιώσει για κάποια παιδιά ίσως εκεί;

(ΔΓΚ) Κοίταξε να δεις «μπούλινγκ» δεν μπορώ να πω ότι υπήρχε, με την έννοια που έχει σήμερα. Κοροϊδεύαμε τα παιδιά μεταξύ, κοροϊδευόμαστε όλα τα παιδιά μεταξύ μας! Δηλαδή, εγώ που ήμουν λίγο πιο ζουμπουρλού, ας πούμε έτσι, πιο τσουπωτή, ε, με κοροϊδεύανε!

(ΝΣ) Ναι.

(ΔΓΚ) Αλλά δεν υπήρχε αυτό, το να πάω στη μαμά μου, το να έχω σοβαρά, σοβαρές αντιδράσεις, ας πούμε, ή να το... Δεν θυμάμαι όμως να μας χτυπάει ποτέ κανένα παιδί! Δεν θυμάμαι να χτυπιόμαστε μεταξύ μας!

0:09:56 Η συμπεριφορά του δασκάλου απέναντι σε μαθητή με ιδιαιτερότητα

(ΝΣ) Μόνο οι δάσκαλοι!

(ΔΓΚ) Ναι, οι δάσκαλοι μάς πεθαίνανε! [Γέλια] Αλλά όχι, δεν θυμάμαι να υπήρχε «μπούλινγκ». Θυμάμαι όμως ότι, έτσι, για να αναφερθούμε λίγο και σ' αυτό, ότι είχα ένα συμμαθητή που ήτανε..., είχε κάποια μορφή μάλλον δυσλεξίας, δεν μπορούσε να διαβάσει προφορικά. Δεν μπορούσε! Με αποτέλεσμα όταν διάβαζε «κεκέδιζε». Και θυμάμαι τις αντιδράσεις των δασκάλων που ήταν πολύ χειρότερες από μας των παιδιών. Δηλαδή πιο κοροϊδευτικά. «Άντε...» του λέγανε, δεν θέλω να πω το όνομά του τώρα. «Άντε! Τελείωνε! Διάβαζε!» Κι εμείς περιμέναμε! Εγώ θυμάμαι ότι περίμενα πότε θα τελειώσει ο συμμαθητής μου και έλεγα «Ρε γ****ώ το, γιατί;» Κανείς δεν μας είχε ενημερώσει και δεν μας είχε μιλήσει ξεχωριστά για αυτό! Και δεν νομίζω ότι χρειαζότανε, γιατί τα παιδιά, ήμασταν παιδιά! Γιατί συνυπήρχαμε! Αυτό.

(ΝΣ) Και τις δεχόσασταν τις ιδιαιτερότητες!

(ΔΓΚ) Ναι, ναι, ναι! Δεν το βλέπαμε σαν ιδιαιτερότητα! Εντάξει, ήταν λίγο πιο αργός μαθητής, ας πούμε, είχε αυτό! Οκ! Έτσι το βλέπαμε τότε! Δηλαδή, νομίζω ότι αυτό, η ποικιλομορφία η ανθρώπινη, που λέμε, ότι από τότε ήτανε, τόσο απλά! Ναι!

0:11:13 Εκδρομές στο γήπεδο του Χαλανδρίου και παιχνίδι στο παρκάκι, δίπλα στο σχολείο

(ΝΣ) Ναι. Και άλλο, κάτι που θυμάσαι από το δημοτικό, έτσι μια και πήραμε το δημοτικό.

(ΔΓΚ) Το δημοτικό! Κάτσε να θυμηθώ. Με πολλή αγάπη θυμάμαι την κυρία Σία, η οποία νομίζω ότι είναι ακόμα εν ζωή. Νομίζω την αγαπάνε όλοι την κυρία Σία. Θυμάμαι που πηγαίναμε εκδρομή. Θυμάμαι πηγαίναμε εκδρομή στο γήπεδο του Χαλανδρίου. Αυτή ήταν η εκδρομή μας. Και θυμάμαι κάποιες φορές επίσης, ακριβώς δίπλα από το δημοτικό, που τώρα είναι το παρκάκι στην Ιωαννίνων, να πηγαίνουμε εκεί και να παίζουμε σπιτάκια! Να φτιάχνουμε δηλαδή με τις πέτρες, να βάζουμε σαν..., να οριοθετούμε το χώρο και να μένουμε εκεί μέσα, το σπιτάκι μας και τα λοιπά. Κάναμε επίσκεψη η μία οικογένεια στην άλλη...

0:12:00 Φλερτάκια και έρωτες από το δημοτικό

(ΝΣ) Κορίτσια και αγόρια...

(ΔΓΚ) Κορίτσια και αγόρια... Τ' αγόρια παίζανε πιο πολύ! Θυμάμαι ότι ήμουν και παντρεμένη πρώτη και δευτέρα δημοτικού! [Γέλια]

(ΝΣ) Και ερωτευμένη και παντρεμένη!

(ΔΓΚ) Και ερωτευμένη και παντρεμένη μάλλον! Το πρόβλημα είναι δεν θυμάμαι το όνομά του! [Γέλια] Αυτό είναι ένα θέμα! Ναι!

(ΝΣ) Υπήρχανε φλερτάκια;

(ΔΓΚ) Ου, ου, ου! Βέβαια, βέβαια, βέβαια, πώς δεν υπήρχαν! Το δημοτικό νομίζω ότι το... ήτανε το σχολείο που... δηλαδή οι συμμαθητές απ' το δημοτικό, που έχω ακόμα επικοινωνία και επαφές και καφέδες και τα λοιπά, κάθε φορά που βρισκόμαστε είναι λες και συναντάω συγγενείς μου. Αυτή η αγάπη, ότι νιώθει οικειότητα, ένα πραγματικό νοιάξιμο, ένα πραγματικό νοιάξιμο!

0:12:48 Αγαπάει το Χαλάνδρι γιατί ήταν και είναι γειτονιά. Μετά τις σπουδές στην Αγγλία και την εργασία της στην Πεντέλη και στην Κρήτη επέστρεψε και βρήκε τη γειτονιά της

(ΝΣ) Θεωρείς δηλαδή ότι εδώ είχες γειτονιά! Έτσι;

(ΔΓΚ) Ναι! Ναι! Ήτανε γειτονιά. Ήτανε γειτονιά. Και είναι γειτονιά ακόμα! Δηλαδή, αυτό είναι που αγαπώ στο Χαλάνδρι. Παρόλο που σπούδασα, ας πούμε, μάλλον πήγα Πολυκλαδικό και έφευγα και εγώ, ήμουν εκεί πέρα κάποια χρόνια, μετά έφυγα και πήγα στην Αγγλία, εργάστηκα εδώ στην Αθήνα και στο Χαλάνδρι, γύρω, γύρω στα... και στην Πεντέλη... στην Αγία Παρασκευή και τα λοιπά και τελικά πήγα και στην Κρήτη και δούλεψα. Επιστρέφοντας πια από κει, γιατί πήρα και τη σύνταξή μου λόγω της σκλήρυνσης, βρήκα τη γειτονιά μου! Βρήκα συμμαθητές μου, βρήκα ανθρώπους που ήμασταν μαζί, πολλά χρόνια μαζί!

(ΝΣ) Πόσο σημαντικό είναι αυτό!

(ΔΓΚ) Πολλά χρόνια μαζί. Δεν είχε σημασία που είχαμε να βρεθούμε πολλά χρόνια. Ήτανε λες και δεν ήταν ότι είχαμε τόσα να πούμε! Ναι, εντάξει! Οκ! Αλλά το..., η αίσθηση αυτή που είχαμε μεταξύ μας, ήταν λες και δεν... Μιλάγαμε σα να ήμασταν τότε, παιδιά! Δηλαδή μπορούσαμε να μιλήσουμε απ' την ψυχή μας μέσα, χωρίς να υπάρχει δεύτερη σκέψη.

(ΝΣ) Μάλιστα. Τώρα θα μας πεις λίγο έτσι την καθημερινότητά σου, εκείνη την εποχή, όπως τη θυμάσαι...

(ΔΓΚ) Ναι! Εκείνη την εποχή όπως τη θυμάμαι...

0:14:10 Περιγραφή της καθημερινότητάς της στην παιδική ηλικία. Περιγραφή της γειτονιάς. Τα μαγαζιά.

(ΝΣ) Δηλαδή να μας περιγράψεις, έτσι, μια μέρα ή κάτι...

(ΔΓΚ) Θα πω μια καλοκαιρινή μέρα.

(ΝΣ) Ωραία!

(ΔΓΚ) Που δεν είχαμε σχολείο. Και παίζαμε με τα κορίτσια! Εκεί στην Ταϋγέτου, κορίτσια, αγόρια μαζευόμασταν συνήθως, εντάξει, το πρωί, μάλλον το πρωί ξυπνάγαμε. Δημοτικό είμαι πάλι, έτσι;

(ΝΣ) Ναι.

(ΔΓΚ) Ναι. Ξυπνάγαμε το πρωί, επικοινωνούσαμε, όχι βέβαια με μηνύματα, πηγαίναμε και χτυπάγαμε τα κουδούνια «Έλα ,θα κατέβεις;» «Έλα, κατεβαίνω!» Κατεβαίναμε, λοιπόν, καθόμασταν συνήθως κάτω από μία πιλοτή και παίζαμε εκεί διάφορα παιχνίδια. Με τη μπάλα, κάναμε ποδήλατο, πολύ ποδήλατο! Και μετά, θυμάμαι, ότι ήμασταν μία παρέα που είχαμε... κάναμε τότε... ανταλλάσσαμε αλληλο..., σετ αλληλογραφίας και χαρτοπετσέτες. Και μάλιστα έχω ακόμα κάποια κρατημένα, έτσι σαν ανάμνηση, και τα παίρναμε αυτά και πηγαίναμε Ταϋγέτου και Αρκαδίας; Και στηνόμασταν εκεί, είχαμε βάλει ένα καφάσι και τα πουλάγαμε! Και τα λεφτά που έτσι βγαίναμε, παίρναμε από κει, πηγαίναμε λίγο πιο πέρα, στο ένα ψιλικατζίδικο, και παίρναμε παγωτό! Αυτό! Ήτανε. Θυμάμαι ότι λίγο πιο πάνω είχε και ένα μπακάλικο ⁽¹⁾ που μύριζε ρέγκα, τα θυμάμαι αυτά πολύ έντονα. Δεν υπήρχαν τα σούπερ μάρκετ. Μετά φτιαχτήκαν όλα αυτά. Το πρώτο σούπερ μάρκετ ήταν στη Λεωφόρο Πεντέλης το «Dia», αν θυμάμαι καλά, «Dia»; Όχι! Πιο παλιά ακόμα! Δεν θυμάμαι τώρα πώς λεγότανε, αλλά ναι...

(ΝΣ) Το μπακάλικο που ήτανε;

(ΔΓΚ) Το μπακάλικο, τώρα προσπαθώ να θυμηθώ, ο δρόμος ακριβώς μετά την εκκλησία της Ευαγγελίστριας πώς λέγεται; Ο παράλληλος; Αυτό δεν θυμάμαι. Ηλείας είναι; Ναι.

(ΝΣ) Δεν το θυμάμαι κι εγώ.

(ΔΓΚ) Δεν θυμάμαι κι εγώ τώρα. Ναι, εκεί ήταν το μπακάλικο. Εκεί τώρα είναι ένα φροντιστήριο ξένων γλωσσών. Ναι.

(ΝΣ) Και τι θυμάσαι...

[Διακοπή]

(ΔΓΚ) Μιλάω πολύ; Μιλάω πολύ

(ΝΣ) Όχι, όχι, μια χαρά!

(ΔΓΚ) Εντάξει; Να με κόψετε άμα μιλάω, γιατί εγώ....

(ΝΣ) Όχι, όχι! Το καλύτερό μας! [Γέλια]

[Διακοπή]

(ΝΣ) Βρίσκω ευκαιρία και ρωτάω.

[Διακοπή]

(ΔΓΚ) Τι μού θύμισες τώρα!

(ΝΣ) Είδες;

(ΔΓΚ) Πω,πω, πω!

(ΝΣ) Είδες τι κάνει η «προφορική ιστορία»;

0:16:58 Το μπακάλικο με τα χύμα προϊόντα

(ΝΣ) Λοιπόν, μίλησες για το μπακάλικο. Μπορείς να μου το περιγράψεις λίγο, γιατί έχουνε, λίγο πολύ, έχουνε χαθεί! Αν πήγαινες να ψωνίσεις και τι, πουλούσε και χύμα πράγματα;

(ΔΓΚ) Βέβαια, είχε χύμα πράγματα! Είχε χύμα σίγουρα, θυμάμαι να έχει όσπρια, θυμάμαι τη ρέγκα, πολύ έντονα, αυτό, τη μυρωδιά την έντονη, είχε καραμέλες, τσίχλες και γαριδάκια και τέτοια πράγματα... Είχε λίγο απ' όλα! Πώς είναι ας πούμε τα μίνι μάρκετ σήμερα αλλά και με φρέσκα προϊόντα. Είχε λίγες ντομάτες, λίγα... λίγο απ' όλα! Αυτό το λίγο από όλα.

(ΝΣ) Ναι

(ΔΓΚ) Ναι, αυγά, μακαρόνια είχε συσκευασμένα... Ναι! Αυτά!

(ΝΣ) Τον μπακάλη τον θυμάσαι;

(ΔΓΚ) Όχι, όχι, όχι, όχι, όχι δεν τον θυμάμαι καθόλου! Καθόλου δεν τον θυμάμαι.

(ΝΣ) Τι άλλα μαγαζιά είχε εδώ; Εδώ στην περιοχή σας;

(ΔΓΚ) Εδώ, είχε το φούρνο, στην Ολύμπου, της κυρίας Άρτεμις λεγόταν; Η Άρτεμη. Και, και κει τρώγαμε το παγωτό το φρέσκο... το παγωτό, το καλοκαίρι, της μηχανής. Αυτό! Τον Θυμιόπουλο! Τον Παντελή τον Θυμιόπουλο, το φούρνο, εδώ στην Ιωαννίνων, που ήταν ο πρώτος, από τους πρώτους φούρνους που παίρναμε εκεί το ψωμί. Θυμάμαι, πηγαίναμε, κάποιες φορές, τότε ψήναμε βέβαια! Άλλοτε κοκορέτσι ή άλλα φαγητά μπορεί να πηγαίναμε να μας τα ψήνει και στο φούρνο, τα μεγάλα τα ταψιά. Μετά..., τι άλλα μαγαζιά είχε; Δίπλα ήταν ο κύριος Θωμάς που είχε το ψιλικατζίδικο κι αυτός... και χαίρομαι που τον βλέπω καμιά φορά έτσι έξω ακόμα. Που εκεί παίρναμε τα... αυτοκόλλητα..., που κολλάγαμε σε διάφορες συλλογές που υπήρχανε... κυρίως αυτά τα γαριδάκια και αυτά που τότε ήτανε, είχανε πρωτοβγεί! Έτσι; Τι άλλο είχε; Προσπαθώ να θυμηθώ. Αυτά ήταν τα βασικά! Ναι! Σιγά σιγά μετά άνοιξαν τ' άλλα μαγαζιά.

0:19:03 Η γειτονιά ήταν χωράφια και κυκλοφορούσαν κοπάδια με πρόβατα. Γύρω στα '90 χτίστηκαν πολλές πολυκατοικίες

(ΝΣ) Να σε ρωτήσω κάτι εδώ για τη γειτονιά! Μου είπε ότι ήτανε χωράφια, ήτανε...

(ΔΓΚ) Ναι, ναι!

(ΝΣ) ...έτσι. Θυμάσαι να κυκλοφορούνε, κάποιες εποχές, και πρόβατα ακόμα, κοπάδια;

(ΔΓΚ) Βέβαια! Βέβαια!

(ΝΣ) Για πες μου!

(ΔΓΚ) Βέβαια! Τα πρόβατα! Βέβαια! Είχε και πρόβατα και τώρα που το... ναι, είχε πρόσφατα εδώ, Ιωαννίνων, Ταυγέτου, αυτά βγαίνανε... Δεν θυμάμαι τώρα σε ποιο σημείο ακριβώς πηγαίνανε. Θυμάμαι όμως ότι ερχόταν η γιαγιά μου, του μπαμπά μου η μαμά, που ήταν από χωριό, αλλά παρόλα αυτά, εμείς πηγαίναμε και μαζεύαμε και χαμομήλι, δίπλα από το σχολείο το 12^ο, κάπου εκεί μαζεύαμε χαμομήλι! Θυμάμαι ότι λίγο πιο πάνω, στην Ταυγέτου, εκεί που είναι τώρα ένα... μια Κάβα, του Κουράση το μαγαζί που έχει ηλεκτρολογικά και τα λοιπά, κάπου εκεί, είχε ένα σπίτι που είχε μια αυλή από πίσω, που είχε κότες. Κι ακούγαμε τις κότες. Τότε δεν υπήρχαν τα ψηλά τα κτήρια και ακούγαμε πολλές φορές και να χτυπάει το κουδούνι. Δηλαδή, του σπιτιού, του σχολείου. Το ακούγαμε στο σπίτι. Εκεί που μέναμε στην Ταυγέτου, δεν υπήρχε δρόμος. Ήταν ένα πολύ μικρό στενό που ήτανε, πώς το λένε, χωματόδρομος και ήταν ο κύριος Πέτρος, που ήτανε σιδεράς. Και θυμάμαι τον ήχο του ηλεκτροσυγκολλητή, αυτό που πέταγε και σπίθες. Αυτό θυμάμαι πολύ έντονα. Θυμάμαι το αυτοκίνητο τού μπαμπά μου, το οποίο τ' ακούγαμε να έρχεται, κάποιες φορές, γιατί δεν υπήρχαν θόρυβοι! Ήταν πολύ, πολύ ήρεμα!

(ΝΣ) Και δεν είχανε πολλοί αυτοκίνητο, να υποθέσω!

(ΔΓΚ) Όχι, εντάξει, όχι, είχανε αυτοκίνητα, υπήρχανε γενικά, υπήρχανε γενικά αυτοκίνητα.

(ΓΚ) Όσοι ζούσανε εδώ είχαν.. [Ακατάληπτα] ... αυτοί που είχαν αυτοκίνητα και δεν μπορούσαν να παρκάρουν στην Αθήνα....

(ΝΣ) Ερχόταν εδώ!

(ΔΓΚ) Ακριβώς! Ακριβώς!

(ΝΣ) Δεν είχε αρχίσει η αντιπαροχή εδώ; Με τις πολυκατοικίες!

Το '90! Το '80 κάτι και μετά...

(ΝΣ) Εδώ, σ' αυτή την περιοχή που έχει τώρα πάρα πολλές πολυκατοικίες...

(ΔΓΚ) Πάρα πολλές, ναι.

(ΝΣ) ... πότε άρχισε έτσι να αλλάζει εδώ η Τούφα;

(ΔΓΚ) Αν θυμάμαι καλά μετά το '88, γύρω στο '90 πρέπει να ήτανε που πήρανε πολλά..., πώς το λένε, που χτίστηκαν πάρα πολλά, πολλές πολυκατοικίες. Θυμήθηκα τώρα και κάτι ακόμα απ' το σχολείο. Εδώ στην Ολύμπου και Ιωαννίνων που ήτανε στη γωνία ένα σπίτι της Κλεοπάτρας λεγότανε, αν θυμάμαι καλά; Κι ήταν ένα παλιό αρχοντικό, το οποίο γκρεμίστηκε! Γκρεμιζόταν! Και μας έβαλε η δασκάλα να γράψουμε έκθεση γι' αυτό! Το παλιό που γκρεμίζεται και τι θα φτιαχτεί. Το θυμάμαι έτσι σαν κάποιες εικόνες.

(ΝΣ) Άλλο παλιό σπίτι έτσι...

(ΔΓΚ) Καλά! Το ΚΑΠΗ εκεί που είναι το ΚΑΠΗ, το θυμάμαι κι αυτό το σπίτι...

(ΝΣ) Ήτανε μετρημένα, ναι.

(ΔΓΚ) Δεν ήταν πολλά, ναι. Είχε πιο πολύ αυτό το...

0:21:59 Βόλτες με ποδήλατα μέχρι τη Ρεματιά. Η φήμες για βιαστές

(ΝΣ) Τότε σ' αυτή την ηλικία φεύγατε με το ποδήλατο; Κάνατε βόλτες με το ποδήλατο, σας ψάχνανε;

(ΔΓΚ) Βέβαια. Πηγαίναμε βόλτες με τα ποδήλατα, πολύ. Το να φτάσουμε βέβαια στο Πολύδροσο θεωρούνταν μακριά, έτσι; Πολύ μακριά! Εδώ γύρω, γύρω, αλλά αλωνίζαμε την περιοχή, δεν ήτανε...

(ΝΣ) Ναι. Μέχρι τη ρεματιά φτάνατε ποτέ;

(ΔΓΚ) Μμμ! Εκεί ήτανε λίγο πιο ριψοκίνδυνα! Δηλαδή λέγαμε «Ωχ, τώρα...» Τότε ήτανε και στη ρεματιά, εκεί στον Άγιο Αθανάσιο από κάτω, επειδή ακούγαμε και φήμες για βιαστές και τα λοιπά, τ' αποφεύγαμε να φτάνουμε...

(ΝΣ) Για πες μου για τις φήμες!

(ΔΓΚ) Ναι, υπήρχανε φήμες ότι είχανε βιαστεί κορίτσια εκεί και έτσι δεν πηγαίναμε πολύ, γιατί πολλ..., εγώ είχα φίλους, φίλες στο Πολύδροσο και έπρεπε να περάσω, πήγαινε από κει, δεν πήγαινα απ' την ανηφόρα-κατηφόρα, που λέμε, γιατί η ανηφόρα-κατηφόρα, ήτανε μεγάλη!, που να την βγάλεις, για μας! Και πηγαίναμε από 'κει. Και παίρναμε τα ποδήλατα στον ώμο και πηγαίναμε! Αλλά, πάντα πηγαίναμε με κάποιον ακόμα μαζί. Το φοβόμασταν, πάρα πολύ, αυτό.

(ΝΣ) Ναι. Χωρίς να έχετε ακούσει τίποτα συγκεκριμένο...

(ΔΓΚ) Όχι!

(ΝΣ) Αλλά οι φήμες, έτσι;

(ΔΓΚ) Ναι! Οι φήμες ήταν αυτές. Οπότε προσέχαμε!

(ΝΣ) Ναι, ναι.

(ΔΓΚ) Πολύ!

(ΝΣ) Ναι! Μάλιστα. Οπότε η μέρα σου ήτανε, στο δημοτικό...

(ΔΓΚ) Η καθημερινότητα...

(ΝΣ) ...πηγαίνατε στο σχολείο...

(ΔΓΚ) Συγνώμη, ναι! Ναι! Περιέγραφα την καθημερινότητα την καλοκαιρινή. Και μετά λοιπόν κάποιες φορές, αφού τελειώναμε την πώληση και τρώγαμε το παγωτό μας, πηγαίναμε στο σπίτι μας, ξεκουραζόμασταν και τ' απογευμα πάλι τα ίδια! Πάλι τα ίδια, πάλι παιχνίδι κάτω από μία πιλοτή, βόλτες γύρω-γύρω και το βράδυ παίζαμε βέβαια κρυφτό... Δεν υπήρχε βράδυ που να μην παίξουμε κρυφτό και λίγο πιο, όταν νύχτωνε, χτυπάγαμε και τα κουδούνια κάποιων ανθρώπων, που φωνάζανε! Αυτοί που φωνάζανε, την πατάγανε περισσότερο! Η αλήθεια είναι! Αυτό ήτανε.... [Γέλια]

0:23:45 Διακοπές με τους γονείς στην Ελλάδα. Τα μπάνια στη θάλασσα, οι κατασκηνώσεις

(ΝΣ) Διακοπές πηγαίνατε το καλοκαίρι με τους γονείς;

(ΔΓΚ) Ναι, ναι, ναι, κάθε καλοκαίρι πηγαίναμε διακοπές με τους γονείς. Πηγαίναμε σε διάφορα μέρη. Ήταν, ο μπαμπάς μου είχε την άποψη και..., και τώρα καταλαβαίνω πια..., χρόνια δηλαδή έχω καταλάβει, για ποιο λόγο έλεγε «Θα γνωρίσουμε την Ελλάδα, πρώτα, θα γνωρίσετε την Ελλάδα πρώτα και καλά, για να ξέρετε τον τόπο σας και μετά θα ταξιδέψετε όπου θέλετε!»

(ΝΣ) Για μπάνιο εδώ, η γειτονιά πού πήγαινε, έτσι....

(ΔΓΚ) Για μπάνιο.... Λούτσα, πηγαίναμε λίγο, όμως εμείς πηγαίναμε πιο πολύ στο Πόρτο Ράφτη. Στον Άγιο Σπυρίδωνα, συγκεκριμένα. Και όταν ήμουν στο γυμνάσιο πια, που ήμασταν πιο μεγάλα κορίτσια, μαζευόμασταν παρέα, με τα κορίτσια που έκανα παρέα και από το δημοτικό, ας πούμε, και παίρναμε το λεωφορείο..., λεωφορείο..., το... είχε τουριστικά λεωφορεία...

(ΝΣ) Πούλμαν, ναι.

(ΔΓΚ) Πούλμαν, μπράβο! Και πηγαίναμε..., πληρώναμε το αντίτιμο και πηγαίναμε πρωί, κάναμε το μπάνιο μας και γυρνάγαμε το μεσημέρι. Κι ήτανε πολύ ωραίο αυτό, έτσι γιατί δεν στερούμασταν και τα μπάνια. Πηγαίναμε κατασκήνωσης το καλοκαίρι, εγώ πήγα να, δηλαδή, κατασκήνωση, μου άρεσε πολύ! Αυτά!

(ΝΣ) Πού πηγαίνατε κατασκήνωση;

(ΔΓΚ) Περίμενε να θυμηθώ! Αχ... Ωρωπό! Ωρωπό! Ωρωπό είχα πάει. Ναι. Ήταν ωραία εκεί.

0:25:00 Στο Γυμνάσιο. Οι καθηγητές. Καθόλου «μπούλιγκ» στο γυμνάσιο. Υπήρχαν μόνο φλερτάκια

(ΝΣ) Και μετά πας στο γυμνάσιο. Σε ποιο γυμνάσιο;

(ΔΓΚ) Πήγα στο 2^ο, στο 4^ο Γυμνάσιο . Ναι... πήγα γυμνάσιο... να θυμηθώ από κει ε; Μάλλον τις εκδρομές θα θυμηθώ περισσότερο! Και πάλι, εκδρομές, ναι! Αλλά και ότι, αλλάξανε..., δεν ήμασταν τόσο πολύ αγόρια κορίτσια μαζί! Ήμασταν τώρα πιο πολύ, τα αγόρια παίζαν το μπάσκετ και τα λοιπά και τα κορίτσια ήμασταν..., καθόμασταν, ας πούμε, πιο πολύ και μιλάγαμε και συζητάγαμε. Αυτό! Δηλαδή άλλαξε αυτό! Ενώ ήμασταν πολύ πιο πολύ, πιο κοντά στο δημοτικό, στο γυμνάσιο άλλαξε λίγο αυτό.

(ΝΣ) Ναι. Θυμάσαι κάποιον καθηγητή ή άλλο άτομο σε αυτή την ηλικία που να..., λίγο να σ' έχει επηρεάσει, να σ' έχει σημαδέψει ίσως...

(ΔΓΚ) Κοίταξε τώρα να δεις, η..., θετικά δεν είχα καθηγητές που με επηρεάσανε! Στο γυμνάσιο όχι! Δεν μπορώ να θυμηθώ... Ήτανε μία που μας έκανε γαλλικά. Τη συνάντησα αρκετά χρόνια μετά και ήτανε, έτσι, πολύ συγκινητικό που την είδα, γιατί με θυμόταν κιόλας, περιέργως! Αλλά νομίζω ότι πιο πολύ τους κοροϊδεύαμε τους καθηγητές. Πολύ! Πολύ τους κοροϊδεύαμε, δηλαδή βγάzaμε τραγούδια..., βλέπαμε τις κινήσεις τους..., ότι κάναν τα παιδιά στην εφηβεία που παρατηρούν τον εαυτό τους και τους άλλους, το κάναμε και στους καθηγητές! Είχαμε καθηγητές, που μας βρίζαν πολύ, «κάφρους» μας φωνάζανε, μας πετάγαν διάφορα αντικείμενα... Είχαμε διάφορα τέτοια. Πολύ παραστατικός ήταν ο κύριος Χουζούρης, ο οποίος έμαθα ότι δεν ζει πια, ο οποίος, έτσι, ήτανε... μας έκανε Φυσική, Χημεία... Και η κυρία Κορασίδου ήταν, ερχόταν πάντα με το ποδήλατό της η κυρία Κορασίδου, και μας έκανε Γεωγραφία και Βιολογία; Δεν θυμάμαι πολύ καλά, αλλά ήταν έτσι δυνατή! Όσοι

ήτανε και μας κάνανε έτσι πολλά παραστατικά και..., ήτανε κοντά μας. Δηλαδή τους θυμόμαστε πιο έντονα. Όμως δεν υπήρχε αυτή η οικειότητα που νομίζω ότι έχουνε τώρα πια οι καθηγητές με τα παιδιά. Υπήρχε μεγάλη απόσταση, Μεγάλη απόσταση. Όσο για «μπούλινγκ» στο γυμνάσιο, καθόλου δεν το θυμάμαι. Καθόλου! Καθόλου!

(ΝΣ) Αντίθετα φλερτάκια, ζευγάρια; Για πες.

(ΔΓΚ) Ε, βέβαια! Βέβαια! Υπήρχανε κάποια ζευγάρια, υπήρχανε! Και συνεχίσαν και αρκετά χρόνια μετά. Δεν νομίζω ότι παντρεύτηκε κανείς. Από... από τότε τουλάχιστον στη δική μου την τάξη. Αλλά, ναι! υπήρχανε αυτά!

(ΝΣ) Εδώ στη γειτονιά, στην περιοχή που πηγαίνανε ραντεβού, τα βράδια, ας πούμε; Πού κάνανε βόλτες; Θυμάσαι καθόλου; [Γέλια]

(ΔΓΚ) Ναι, προσπαθώ να θυμηθώ, αλλά νομίζω το δημοτικό έπαιξε πάρα πολύ...

(ΝΣ) Το δημοτικό, ε;

(ΔΓΚ) ... ναι, πηγαίναμε στο δημοτικό! Πηδάγαμε τις..., τα κάγκελα και μπαίναμε μέσα. Όπως επίσης και στο Φ.Ο.Τ. Όχι, συγγνώμη, στο Φ.Ο.Τ! Ολύμπου και Μεταμορφώσεως; Το γηπεδάκι εκεί. Κι εκεί πάρα! πολύ πηγαίναμε και καθόμασταν. Πάρα πολύ! Με τ' αγόρια! Και υπήρχε το φλερτ! Ναι, εκεί!

(ΝΣ) Μάλιστα.

Οι κινηματογράφοι

0:28:21 (ΔΓΚ) Πηγαίναμε και στο σινεμά στο γυμνάσιο πια, στη Μαργαρίτα. Εκεί ήτανε, πηγαίναμε...

(ΝΣ) Και ποιους άλλους κινηματογράφους θυμάσαι, την εποχή...

(ΔΓΚ) Εδώ στη γειτονιά είχαμε τη Μαργαρίτα. Θυμάμαι κάτω στο Χαλάνδρι που υπήρχε στη Βάρναλη ένας κινηματογράφος, που δεν θυμάμαι το όνομά του με τίποτα. Με τίποτα! Δεν το θυμάμαι τον κινηματογράφο⁽²⁾ το πώς λεγότανε...

(ΝΣ) Στο Χαλάνδρι, στο κέντρο, δεν πηγαίνατε συχνά, έτσι;

(ΔΓΚ) Στο γυμνάσιο, όχι τόσο πολύ. Δεν πηγαίναμε. Ναι, πηγαίναμε λίγο πιο μετά. Έτσι με το... πώς το λένε, πηγαίναμε για καφέ στην πλατεία και τα λοιπά, στο γυμνάσιο ήμασταν πιο πολύ εδώ. Τουλάχιστον εγώ ήμουν με τους φίλους μου, η παρέα μου ήταν πιο πολύ...

0:29:10 Στη γειτονιά δεν υπήρχαν «Cafe». Οι εκδηλώσεις στην παιδική χαρά

(ΝΣ) Είχε εδώ «Café»

(ΔΓΚ) Όχι! Δεν...

(ΝΣ) Τίποτα...

(ΔΓΚ) Δεν καθόμασταν για καφέ...

(ΝΣ) Δεν καθόσασταν.

(ΔΓΚ) ... όχι, δεν μας ενδιέφερε ο καφές τότε. Ήτανε... τότε απλά πηγαίναμε και καθόμασταν στο γήπεδο ή μέσα στο δημοτικό..., δεν θυμάμαι, α! ή στην παιδική χαρά! Να τι άλλο θυμήθηκα! Το οποίο σας πάω λίγο πίσω τώρα, συγγνώμη, αλλά θυμάμαι στην παιδική χαρά στην Πέλλης, Πέλλης και Ολύμπου, που κάναμε διάφορες δραστηριότητες κάτι καλοκαίρια, άνοιξη, καλοκαίρι και μαζευόταν εκεί πέρα και ερχότανε και μας βάζαν και ζωγραφίζαμε, μεγάλα, σε χαρτιά του μέτρου και επίσης ερχόταν κι ο Μάικ Λαμάρ, που ήταν ο μάγος και πουλούσε κι εκείνο το μπαστούνι που το κάναμε, το βάζαμε στο δάχτυλο και το κουνάγαμε και φαινόταν ότι και καλά το κουνάμε μόνοι μας ενώ είχε, μία [Ακατάληπτο], μήπως θέλει να πει μεσινέζα; και την περνάγαμε στο δάχτυλό μας, αλλά αυτό το θυμάμαι πολύ έντονα, σαν τι ωραία που ήτανε και ήμασταν γειτονιά. Κι αυτό ένιωσα ξανά τα τελευταία χρόνια, εδώ! Δηλαδή που βλέπω ότι γίνονται διάφορες δράσεις και στη γειτονιά μας. Εννοώ δηλαδή κάποια, πώς το λένε..., μια..., που κάνουμε εδώ στην... στο παρκάκι, έτσι μία εκδήλωση το καλοκαίρι, με μουσική και τα λοιπά, που βλέπω ότι ξανααναβιώνει αυτό το πράγμα.

0:30:23 Οι εκδηλώσεις του Δήμου αναβιώνουν τη γειτονιά

(ΝΣ) Θεωρείς ότι οι άνθρωποι που ήρθανε τώρα είναι..., που ήρθανε σε πολυκατοικίες, έτσι... αναβιώνουν τη γειτονιά;

(ΔΓΚ) Νομίζω...

(ΝΣ) Προσπαθούνε...

(ΔΓΚ) Όχι, όχι! Νομίζω ότι δεν είναι η γειτονιά, νομίζω ότι αυτό οφείλεται στην... στο Δήμο.

(ΝΣ) Στο Δήμο!

(ΔΓΚ) Στο Δήμο, ναι!

[Γέλια]

(ΔΓΚ) Αυτό οφείλεται στο Δήμο! Δεν ήτανε έτσι τα χρόνια πριν... Νομίζω ότι υπήρχε μεγάλη απόσταση... Δεν ήταν γειτονιά! Ξαναέγινε γειτονιά! με κάποιον τρόπο. Τώρα μπορεί αυτό να είναι προσωπικό βίωμα, αλλά..., αυτό παρατήρησα.

(ΝΣ) Βοηθάει ο Δήμος, δηλαδή;

0:30:56 Όταν χτίστηκαν οι πολυκατοικίες άρχισε η αποξένωση

(ΔΓΚ) Σε αυτό το επίπεδο νομίζω πάρα πολύ! Πάρα πολύ! Έχει κάνει πολλές δράσεις και... και για τα παιδιά και για τους ενήλικες...! Είναι πολύ δραστήριοι..., σ' αυτά που κάνουνε, και ξαναγιν...., δηλαδή, θυμάμαι, ας πούμε, ότι όταν ήρθα και πήγαινα στο 12^ο, γιατί κάνανε κάποιες ομάδες για γονείς και θείες, εντάξει, ευτυχώς, μπορούσα να πάω και σα θεία, που κάναμε «τάι τσι», ας πούμε. Και μπορούσα να πάω! Αυτό, δε το θυμάμαι να γίνεται τα προηγούμενα χρόνια και εννοώ τα χρόνια που ήμουν στο Λύκειο ή πιο μετά. Νομίζω ότι όταν ήρθανε και χτιστήκαν τα πρώτα σπίτια-πολυκατοικίες, άρχισε να γίνεται μια αποξένωση. Δηλαδή, δεν θυμόμουν ανθρώπους! Δεν έβλεπα ανθρώπους δικούς μου! γύρω-γύρω. Έβλεπα όλο ανθρώπους που δεν γνώριζα.

(ΝΣ) Και δεν μιλούσαν εύκολα, ε;

(ΔΓΚ) Όχι καθόλου!

(ΝΣ) Ναι, ναι.

(ΔΓΚ) Ναι!

0:31:48 Οι σπουδές της και με ποιο τρόπο γινόταν η μετακίνησή της με το λεωφορείο και με τα στρατιωτικά φορτηγά όταν υπήρχε απεργία

(ΝΣ) Λοιπόν και μετά; Αρχίζουν οι σπουδές!

(ΔΓΚ) Μετά σπουδές! Πήγα στη...

(ΝΣ) Ναι.

[Διακοπή]

(ΔΓΚ) Θες να σου πω όλη τη ζωή μου μετά;

(ΝΣ) Ναι, ναι, ναι!

[Γέλια]

(ΔΓΚ) Πω, πω! Λοιπόν, μετά πήγα στο, α! καλά στο Πολυκλαδικό, ήταν μία άλλη εμπειρία εκεί. Μετά πήγα στην Αγγλία, εκεί έκανα [Ακατάληπτο]

(ΝΣ) Αυτό που θα ήθελα να μου πεις είναι, τις μετακινήσεις σου προς τα 'κει. Πώς ήτανε το Χαλάνδρι τότε...

(ΔΓΚ) Α, το Χαλάνδρι...

(ΝΣ) ...πώς πήγαινες, πώς ήτανε μια μέρα σου; Πόσες ώρες έτρωγες στο δρόμο;

(ΔΓΚ) Πολλές! Πολλές, αλλά πάντα είχαμε χρόνο μετά. Δεν ξέρω πώς γινότανε αυτό. Λοιπόν φεύγαμε απ' το Χαλάνδρι, έπαιρνα το λεωφορείο εφτά και δέκα, εφτά και τέταρτο, από την Ολύμπου, απ' το παρκάκι της Ολύμπου, το 404....! Το αγαπημένο 404....! Κάποιες φορές επειδή έκανε τον κύκλο, πήγαινε..., περνούσε κι απ' την Ταυγέτου που ήτανε..., ήταν πολύ κοντά στο σπίτι μου, πήγαινα από 'κει, το 'παιρνα και έφτανα στο τέρμα, άμα βαριόμουνα να περπατήσω κι έφτανε στο τέρμα και από εκεί ξαναξεκινούσα. Το τέρμα ήτανε στην Ολύμπου, που σας είπα, στο παρκάκι. Κάναμε πολύ ώρα να φτάσουμε, πρέπει να κάναμε γύρω στα σαράντα πέντε λεπτά από το Τέρμα μέχρι την Αλεξάνδρας. Πίσω από το γήπεδο του Παναθηναϊκού ήτανε το Πολυκλαδικό. Και μετά, στην επιστροφή, πάλι το ίδιο πράγμα. Κατεβαίναμε, βγαίναμε στην Αλεξάνδρας, παίρναμε το λεωφορείο, ξέραμε πάνω-κάτω τι ώρα θα περάσει. Και το παίρναμε. Το ενδιαφέρον ήταν, όταν βέβαια υπήρχαν απεργίες των λεωφορείων! Που περνάγανε τα ΡΕΟ και μας μαζεύανε! Πηγαίναμε στη στάση και περνάγανε τα ΡΕΟ, ανεβαίναμε επάνω στην καρότσα, μαζί με τους φαντάρους και μας κατεβάζαν στο κέντρο του Χαλανδρίου. Δεν είχε τότε να φτάσει μέχρι εδώ πάνω. Οπότε μετά το κόβαμε με τα πόδια και ερχόμασταν! Και τώρα να! και κάτι άλλο! Υπήρχανε, είχα και μια καθηγήτρια που έμενε Χαλάνδρι και με έφερνε σε περιπτώσεις απεργίας. Που αυτό... δεν θα γινόταν πιο παλιά! Ή δεν ξέρω, τώρα δεν ξέρω αν γίνεται, τι γίνεται. Ναι, αυτά!

(ΝΣ) Είδες διαφορές στους Αμπελοκήπους σε σχέση με το Χαλάνδρι, εκεί...;

(ΔΓΚ) Ναι...

(ΝΣ) Θυμάσαι κάτι, έτσι, ιδιαίτερο, ή...;

Όχι δεν μπορώ να θυμηθώ κάτι, εκεί. Απλά επειδή ήταν πολύ μεγάλο σχολείο, λίγο χανόμασταν. Ήμασταν χίλια πεντακόσια παιδιά στο Πολυκλαδικό. Αλλά ήμασταν αρκετοί Χαλανδραίοι. Ήμασταν καμιά δεκαριά άτομα, οπότε ήμασταν λίγο..., νιώθαμε, ξέρεις, οικεία!

(ΝΣ) Μια παρέα.

(ΔΓΚ) Ναι, μια παρέα. Που σιγά, σιγά, σιγά μπορεί να αλλάζαν οι παρέες μας αλλά όταν είχαμε τα ζόρια, μεταξύ μας ήμασταν πάλι και βρισκόμασταν! Ναι!

Γυρίζοντας από το εξωτερικό πηγαίναν για καφέ στο Χαλάνδρι, για τα μαγαζιά του, μόνο μαγαζί με παπούτσια δεν υπήρχε και γι' αυτό κατέβαιναν στο Κέντρο της Αθήνας

(ΝΣ) Και μετά;

(ΔΓΚ) Και μετά έφυγα για το εξωτερικό. Όταν γύρισα, γυρνούσα!, τότε για να πω όλη μου την αλήθεια, τότε κοιτάγαμε πότε θα βγούμε, πώς θα βγούμε, πού θα πάμε για καφέ και τα λοιπά. Και βέβαια τότε, εννοείται ότι πηγαίναμε για καφέ στο Χαλάνδρι... Όλα αυτά τα πράγματα γινότανε και το Χαλάνδρι..., για ψώνια

στο Χαλάνδρι, που ήταν τότε μεγάλη! αγορά του Χαλανδρίου. Θυμάμαι είχε τα πάντα από μαγαζιά αλλά δεν έχει πολλά παπούτσια! Και έπρεπε να κατέβουμε στο Κέντρο, ας πούμε, για παπούτσια! Ναι! Και καφέδες..., καφέ πίναμε..., αλλά είχαν αρχίσει να ανοίγουν τα «Café» εκεί γύρω στο '90 κάτι... Τότε ξεκινήσανε. Ναι.

(ΝΣ) Για πες μας λοιπόν για τη συνέχεια, τότε είχες κάποιο δεσμό; Είχες....

(ΔΓΚ) Με Χαλανδραίο δεν είχα ποτέ δεσμό!

(ΝΣ) Ποτέ!

[Γέλια]

(ΔΓΚ) Δεν είχε τύχει να 'χω, με Χαλανδραίο, δεσμό! Οι σχέσεις μου ήτανε είτε από... επαρχία, είτε, ναι, από άλλες περιοχές.

(ΝΣ) Ναι.

(ΔΓΚ) Ναι. Είτε απ' το εξωτερικό.

(ΝΣ) Ναι. Για πες μου τώρα για τη συνέχεια.

(ΔΓΚ) Συνέχεια όταν τελείωσα τις σπουδές;

(ΝΣ) Ναι, τέλειωσες σπουδές...

(ΔΓΚ) Τέλειωσα...

0:32:50 Οι εργασίες της σε συναφή αντικείμενα με την «αναπηρία» στον Παιραιά, στην Αγ. Παρασκευή, στην Καισαριανή, στην Ν. Πεντέλη. Στο Δήμο Χαλανδρίου, επί Παττακού, τοπθετούσαν άτομα με αναπηρία σε θέσεις γραφείου.

(ΝΣ) Δούλεψες...

Ναι, ναι, ναι, εργάστηκα... Δούλεψα στην Αγία Παρ..., ήμουνα σαν κοινωνική λειτουργός, εργάστηκα στην...

(ΝΣ) Ήταν εύκολο να βρεις δουλειά;

(ΔΓΚ) Πολύ! Εγώ βρήκα πολύ εύκολα δουλειά. Γιατί τα καλοκαίρια, όταν γυρνούσα απ' την Αγγλία, δούλευα σε κατασκηνώσεις! Της Πανελλήνιας, της ΠΟΣΓΚΑΜΕΑ, που είναι η «Πανελλήνια Ομοσπονδία Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία». Και δούλευα σε συνοδός αναπήρων. Τότε κυρίως νοητικής καθυστέρησης. Οπότε με αυτό τον τρόπο έβγαζα και τα λεφτά μου. Τότε τριακόσιες χιλιάδες παίρναμε; Διακόσιες, κάτι.... που ήτανε πάρα! πολλά χρήματα. Δηλαδή, θυμάμαι τα πρώτα μου γυαλιά, πήγα και διακοπές! Τα πρώτα μου χρήματα πήγα και διακοπές! Ας πούμε. Διακοπές με φίλους!

(ΝΣ) Εξακολουθούσε δηλαδή η σχέση σου με τα άτομα με αναπηρία

(ΔΓΚ) Ναι, ναι, ναι, ναι! Εγώ εργαζόμουν πολύ σ' αυτό! Μα γι' αυτό κι έγινα και κοινωνική λειτουργός, για να δουλέψω! με τους ανάπηρους. Τέλος πάντων. Και μετά... γυρι..., οπότε είχα αυτή την επικοινωνία και αυτό με βοήθησε στο να δικτυωθώ! Πολύ! Κυρίως σ' αυτό το χώρο. Και με το που γύρισα από την Αγγλία το '98 βρήκε αμέσως δουλειά. Βέβαια η δουλειά μου δεν ήταν στο Χαλάνδρι! Στον Πειραιά! Τότε!, λοιπόν, για να φτάσουμε στον Πειραιά, που ήταν στα Καμίνια. Και έφευγα από δω, απ' την Τούφα, έβγαιναν στη Λεωφόρο Πεντέλης, έπαιρνα το λεωφορείο, κατέβαινα με το λεωφορείο κάτω στο Χαλάνδρι, έπαιρνα το λεωφορείο το άλλο και πήγαινα στη Νέα Ιωνία, έπαιρνα το τρένο, τον ΗΣΑΠ, κατέβαινα είτε στο Φάληρο και περπατούσα μέχρι τα Καμίνια, είτε στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας. Ναι, Φάληρο. Το θυμάμαι... Καλά δεν είπα; Ναι! Και είτε κατέβαινα στον Πειραιά, περπατούσα μέχρι τη Λαμπράκη και έπαιρνα το 16 το τρόλεϊ για να φτάσω στο... στα Καμίνια. Αυτό μου 'παιρνε περίπου δύο ώρες και κάτι. Τότε δούλευα για χίλιες δραχμές την ώρα. Το οποίο, ήταν και τετράωρη απασχόληση. Όπως καταλαβαίνεις, όχι δε φτάνανε... Τίποτα!

(ΝΣ) Τέσσερις ώρες δουλειά, τέσσερις ώρες διαδρομή!

(ΔΓΚ) Ακριβώς! Ακριβώς! έτσι όπως το λες! Ακριβώς έτσι όπως το λες! Και δεν..., όμως ο λόγος που το έκανα ήταν για να μπορέσω να κερδίσω προϋπηρεσία, να έχω προϋπηρεσία, ώστε να μπορώ να χτυπήσω πόρτες. Και όντως έτσι έγινε!

(ΝΣ) Πόσο καιρό δούλεψες εκεί, δηλαδή;

(ΔΓΚ) Εκεί δούλεψα ένα χρόνο. Δούλεψα ένα χρόνο. Τότε έμενα πάνω απ' τους γονείς μου, βέβαια έτσι; Δεν έμενα μόνη μου. Δηλαδή είχανε το σπίτι τους, μου το είχανε παραχωρήσει για να μένω εκεί. Δεν είχα έξοδα. Μετά δούλεψα στην Καισαριανή, σ' ένα «Κέντρο Συμβουλευτικής για 'Ατομα με Ειδικές Ανάγκες» λεγόταν τότε, και ήταν και πολύ σπουδαίο που λεγόταν «άτομα με ειδικές ανάγκες» τότε!

(ΝΣ) Να μην ακούγεται η αναπηρία.

(ΔΓΚ) Ου, πα, πα, πα, με τίποτα! Και μετά έφυγα από κει, έμεινα τέσσερις μήνες μόνο εκεί. Μη ρωτήσεις γιατί, γιατί τότε συγκοινωνία δεν υπήρχε, είχαμε τ' αυτοκίνητα, έτσι; Δεν... Πλέον ήμουν αεικονιστές, αεικονιστές δεν..., χρησιμοποιούσαμε τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς. Τέλος πάντων και μετά δούλεψα, πήγα στην Αγία Παρασκευή που δούλεψα στη..., στον ΟΑΕΔ, σαν εργασιακή σύμβουλος. Εκεί άρχισα να βλέπω να έρχονται, ας πούμε, να γράφονται παλιοί συμμαθητές, ή διάφορα άλλα τέτοια, και... ήταν ωραία που τους ξανασυναντούσα!

(ΝΣ) Χρειάστηκες μέσον για να πας στον ...

(ΔΓΚ) Όχι!

(ΝΣ) ...στον ΟΑΕΔ, ας πούμε;

(ΔΓΚ) Όχι! Όχι! Πουθενά δεν χρειάστηκα μέσον! Δεν... και δεν χρησιμοποίησα ποτέ κάποιον. Δηλαδή...

(ΝΣ) Γιατί ήτανε έτσι...

(ΔΓΚ) Ναι. Στην Καισαριανή, για να σου δώσω να καταλάβεις, όταν πήγα για συνέντευξη, ήμασταν εννιά άτομα, αν θυμάμαι καλά. Και ήμασταν όλοι ξένοι, εκτός! δηλαδή Καισαριανής, δεν είχαμε την εντοπιότητα και ήταν μία! κοινωνική λειτουργός που είχε την εντοπιότητα! Και μου το 'χανε πει κατάμουτρα!, στη συνέντευξη που μου παίρναν συνέντευξη εννιά άτομα, παρακαλώ! Και μου λένε ότι «Ξέρετε προτεραιότητα έχει η εντοπιότητα!» Λέω, εντάξει! Οκ! Τελικά πήραν εμένα! Εντάξει! Μετά, όταν ήταν οι..., για τους εργασιακούς συμβούλους, κατέθεσα τα χαρτιά μου. Εμένα, επειδή το μεταπτυχιακό μου ήτανε στην «Εργασιακή αποκατάσταση ατόμων με αναπηρία» ήθελα να δουλέψω και πάνω σε αυτό στον ΟΑΕΔ. Όμως δεν υπήρχε τότε προκήρυξη σχετική, οπότε δούλεψα με «κοινούς» ανέργους. «Κοινούς» ανέργους, τέλος πάντων, με τυπικούς ανέργους! Ε, και μετά έφυγα από κει γιατί... και δούλεψα στη... στο Εργαστήρι Ειδικής Αγωγής «Μαργαρίτα» που είναι στη Νέα Πεντέλη και εκεί δούλεψα και σαν κοινωνική λειτουργός αλλά και σαν... αχ! εκπαιδεύτρια... Ήμουν υπεύθυνη για την πρακτική άσκηση των νέων με νοητική καθυστέρηση. Τους προετοίμαζα δηλαδή για να μπορέσουν να ενταχθούν στην κοινωνική... στην εργασία. Τότε είχα σχέσεις..., α! να μην ξεχάσω να πω κι αυτό μετά. Τότε λοιπόν είχα και σχέσεις με το Δήμο Χαλανδρίου. Οι οποίοι..., τι σχέσεις είχα με το Δήμο Χαλανδρίου; Υπήρχανε νέοι που 'θέλαν, η πρακτική άσκηση ήταν, πηγαίναμε σε κάποιον χώρο, σε κάποιο πλαίσιο, σε κάποια υπηρεσία, σε κάποιο φορέα και ζητάγαμε να πηγαίνει μία φορά την εβδομάδα ή δύο φορές την εβδομάδα, ο νέος ή η νέα και να μαθαίνει τη δουλειά. Το πιο σημαντικό ήτανε να εξοικειώνεται με τη... το περιβάλλον, να χρησιμοποιεί τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, ήταν σημαντικό!, να έχει κάποιο πρόσωπο αναφοράς εκεί!, να, να, να κοινωνικοποιηθεί, στην εργασία, όμως. Και πολύ σημαντικό βέβαια ήτανε το γεγονός ότι πολλοί..., οι γονείς!, δουλεύαμε με τους γονείς! μ' αυτό τον τρόπο, που δεν πιστεύανε ότι τα παιδιά τους μπορούν να εργαστούν. Και αυτό ήταν ένα βήμα πριν το μεγάλο βήμα της εργασίας. Είχαμε, είχαμε εκπαιδευτεί στην υποστηριζόμενη εργασία από την [Ακατάληπτο] και κάναμε την εκπαίδευση με τον τρόπο που μας είχαν διδάξει. Ήθελα να πω..., ναι! και πηγαίνω λοιπόν στο Δήμο Χαλανδρίου, τοποθετούσαμε εκεί, είχαμε σπουδαστές, σαν υπαλλήλους γραφείου, ήταν πολύ ανοιχτοί σε αυτό. Πάντα! ο Δήμος Χαλανδρίου ήταν ανοιχτός. Και αυτό ήταν πολύ σημαντικό!

(ΝΣ) Δημαρχία τίνος;

(ΔΓΚ) Α, α! Τότε πρέπει να 'ταν ο Παττακός; Πρέπει να 'ταν ο Παττακός! Ναι. Αυτό που θέλω να πω για να μην το ξεχάσω, όταν τελείωσα, συγγνώμη, όταν...

στο Πολυκλαδικό μπορούσες να κάνεις κι ένα τμήμα επιπλέον, που ήταν η ειδίκευση και έκανα πρακτική με την Ειρήνη τη Γιαλουρίδου που ήταν η Κοινωνική Λειτουργός του Δήμου Χαλανδρίου τότε, και στεγαζόταν η Κοινωνική Υπηρεσία στο παλιό..., στο ΚΕΠ, το τωρινό ΚΕΠ, το Παλιό Δημαρχείο, στο ισόγειο, ένα δωματάκι που έχει αριστερά! Δηλαδή με το που μπαίνεις, αριστερά από την..., όχι απ' την κεντρική...

(ΝΣ) Ναι.

0:42:44 Η συμβολή της σε πολλά σχετικά με την ειδικότητά της θέματα στο Δήμο Χαλανδρίου

(ΔΓΚ) Λοιπόν, κι ήταν εκεί. Και θυμάμαι, να τώρα ένα, ένα πως έρχονται! Και θυμάμαι να πηγαίνω σε ανθρώπους που χρειάζονταν βοήθεια και θυμάμαι είχα πάει σε έναν κύριο που ζούσε, πού είναι ο «Τζίτζικας κι ο Μέρμηγκας» τώρα; Εκεί υπήρχε ένα παλιό σπίτι και ήτανε μόνος του. Είχε θέματα αλκοολισμού, αν θυμάμαι καλά, και είχα πάει και τον είχα συνοδεύσει στο Σωτηρία και τα λοιπά. Ήταν η πρώτη! μου περίπτωση τότε! σαν κοινωνική λειτουργός. Απ' αυτήν έμαθα όμως, την κυρία Γιαλουρίδου, έμαθα πάρα πολλά πράγματα και στην πορεία συνεργαστήκαμε πια και για πρακτική άσκηση που κάνανε οι σπουδαστές. Ο Δήμος Χαλανδρίου λοιπόν πάντα είχε αυτή την... ήταν ενημερωμένος και μέσα στο κοινωνικό γίνεσθαι. Ήταν ανοιχτός! σε αυτά. Δεν είναι τυχαίο που στο Δήμο μας έχουμε..., λειτούργησαν οι ξενώνες αποασυλοποίησης! Δεν είναι τυχαίο που υπάρχουνε κάποια εργαστήρια ειδικής αγωγής! Δεν είναι τυχαίο που, έτσι, με πολύ μεγάλη περηφάνια το λέω αυτό, που τα τελευταία χρόνια στη Ρεματιά γίνονται καθολικά προσβάσιμες παραστάσεις! Έχει γίνει πρώτα απ' όλα η ρεματιά προσβάσιμη για όλες και όλους με κινητική βλάβη ή και άλλες αναπηρίες! Και οι παραστάσεις, που είναι με τη στήριξη, με τη συνεργασία της Κίνησης Ανάπηρων Καλλιτεχνών, γίνονται προσβάσιμες παραστάσεις. Καθολικά προσβάσιμες! Το οποίο σημαίνει, να μπορεί να την παρακολουθήσει ένας τυφλός με την ακουστική περιγραφή, να υπάρχουν υπότιτλοι, υπέρτιτλοι και νοηματική, διερμηνεία νοηματικής γλώσσας.

(ΝΣ) Και δεν λείπεις από καμία!

(ΔΓΚ) Και δεν λείπω από καμία! [Γέλια] Αγαπώ! Αγαπώ!

0:44:27 Στη γειτονιά κυκλοφορούσαν ανάπηρα άτομα

(ΝΣ) Εσύ που... επειδή είχες κάποια άτομα με αναπηρία, γνωστούς και συγγενείς και φίλους, κυκλοφορούσαν παλιότερα στο Χαλάνδρι; Βγαίναν απ' το σπίτι τους... γενικότερα! Αν...

(ΔΓΚ) Λοιπόν, θα σου πω ότι εδώ στη γειτονιά μας ήτανε μία οικογένεια που είχε μία... είχε τρία παιδιά, δύο αγόρια και μία κοπέλα, η οποία ήτανε σε αναπηρικό αμαξίδιο και θυμάμαι κάθε! απόγευμα τους γονείς της να βγαίνουν έξω! Και οι τρεις μαζί! Η μάνα, ο πατέρας να σπρώχνουν το αμαξίδιο και να

ανεβαίνουν! την Ολύμπου. Το θυμάμαι σαν εικόνα από παιδί! Όπως επίσης θυμάμαι, με πολλή αγάπη, στην Ταυγέτου, συγνώμη στην Πέλλης, έναν, τον Γιάννη, ο οποίος είχε αυτισμό και φώναζε ο Γιάννης και περπατούσε ο Γιάννης κι έβγαζε τα παπούτσια του ο Γιάννης και τα λοιπά, αλλά ... βγαίνανε, ναι! Δηλαδή εγώ δεν έχω την εικόνα ότι το Χαλάνδρι δεν είχε ανάπηρους!

(ΝΣ) Ναι. Δεν ήξερες κάποια οικογένεια που να κρύβουνε! τον ανάπηρο στο σπίτι, ας πούμε, γιατί παλιότερα...

(ΔΓΚ) Ναι, ναι, ναι, ναι...

(ΝΣ) ...το ξέρεις καλύτερα από εμένα...

(ΔΓΚ) Να! Κι ακόμα υπάρχουν οικογένειες που το κάνουν αυτό και ακόμα υπάρχουν και άνθρωποι που διαγνώσκονται με κάποια βλάβη και προτιμούν να κλείνονται στο σπίτι τους. Υπάρχουν πολλοί τέτοιοι και πολλές.

(ΝΣ) Μάλιστα.

(ΔΓΚ) Αλλά στο Χαλάνδρι, όχι, δεν θυμάμαι. Δεν θέλω να περιγράψω το Χαλάνδρι, είναι παράδεισος! Γιατί δεν είναι! Έτσι; Αλλά απ' αυτή την άποψη, απ' την άποψη της προσβασιμότητας, όμως δεν θυμάμαι και να μην βλέπω! ανάπηρους στο Χαλάνδρι.

0:46:15 Η εμφάνιση της νόσου

(ΝΣ) Για πες μου τώρα για τη δική σου την περίπτωση...

(ΔΓΚ) Ναι!

(ΝΣ) ... γιατί φτάσαμε φαντάζομαι...

(ΔΓΚ) Εδώ!

(ΝΣ) κοντά σ' αυτή την ηλικία πια, που...

(ΔΓΚ) Ναι! Ξεκίνησε, είχα το πρώτο σύμπτωμα το 2001. Στην πορεία με ξέχασε για κάποιο διάστημα, το έψαξα λίγο εκείνο το διάστημα, δεν μου λέγανε ακριβώς, δε ξέραν! ακριβώς να πούνε... Οι γιατροί τότε λέγανε ότι «*Άστο! Αφού σου είπα... θα περάσει!*» Περιγραφόταν αλλιώς, τότε, τα πράγματα στην σκλήρυνση. Μετά από κάποια χρόνια είχα δεύτερο σύμπτωμα, ξεκίνησε με το μάτι δηλαδή και μετά ήρθε ξανά το μάτι. Δηλαδή θόλωσε το μάτι μου, αυτό εννοώ, και το 2007 που κατέβηκα στην Κρήτη, είχα ξεκινήσει να έχω κάποιες δυσκολίες, οι οποίες όμως δεν ήταν κάτι εμφανές.

(ΝΣ) Πήγες για δουλειά στην Κρήτη, το ανέφερες κάπου.

(ΔΓΚ) Διορίστηκα. Ναι, διορίστηκα στο Ηράκλειο, στην Πρόνοια. Και ήμουν εκεί, και εκεί στο Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου, το ΠΑΓΝΗ, έγινε η διάγνωση, ξεκίνησα θεραπεία, φαρμακευτική αγωγή δηλαδή, πήγε καλά

στην αρχή, μετά μου 'κανε διάφορες υποτροπές... Έχω περάσει πολλά στάδια. Είναι μια..., η πολλαπλή σκλήρυνση είναι μία χρόνια ασθένεια και αρκετά..., είναι λέει το δακτυλικό αποτύπωμα. Στον καθένα δημιουργεί διαφορετικά πράγματα.

[Διακοπή]

(ΔΓΚ) Αυτά. Ξεκινήσανε λίγο, σιγά-σιγά να έχω κάποιες κινητικές δυσκολίες, να μην μπορώ να περπατήσω μεγάλες αποστάσεις, να σέρνω λίγο το πόδι μου και άρχισα σιγά-σιγά να κουράζομαι. Η σκλήρυνση έχει κόπωση! Το «φατίγκ» που λένε, το οποίο, αυτό είναι το πιο δύσκολο κομμάτι της και επειδή έπρεπε να πηγαίνω σε περιστατικά, σε σπίτια, ήτανε δύσκολο για μένα να πηγαίνω. Είχα τ' αυτοκίνητό μου και μετακινούμουν αλλά είχα αρχίσει και έβλεπα ότι δεν μπορώ να είμαι κοινωνική λειτουργός, όπως ήταν οι απαιτήσεις της δουλειάς μου. Γιατί είχαμε.. πρέπει να πηγαίνω για υιοθεσία... όταν υπήρχαν ιδιωτικές υιοθεσίες, για να πηγαίνω να κάνω αξιολόγηση σε γονείς, στα παιδιά, να κάνω αναδοχές, είχα εισαγγελικές εντολές που έπρεπε να δω αν το παιδί μπορεί να παραμένει στο σπίτι, να γίνει αφαίρεση επιμέλειας.

0:48:49 μετά τη διάγνωση έμεινε στην Κρήτη μόνη της για εφτά χρόνια. Τα έξι ήταν ενεργή.

(ΝΣ) Πολλές απαιτήσεις.

(ΔΓΚ) Είναι πολλά τέτοια, πολλές απαιτήσεις που τα έβγαλα πολύ καλά ύστερα. Δηλαδή έμεινα στην Κρήτη περίπου εφτά χρόνια, τα έξι ήτανε... ήμουν ενεργή, δεν... Εντάξει, μετά σιγά, σιγά...

(ΝΣ) Ναι. Μόνη σου ήσουν το διάστημα;

(ΔΓΚ) Ναι, ναι, μόνη μου, ναι, δεν έχω κάνει οικογένεια, δεν έχω παντρευτεί και τα λοιπά...

(ΝΣ) Ναι.

(ΔΓΚ) ...Με τις σχέσεις μου.

(ΝΣ) Ναι.

(ΔΓΚ) Με τις σχέσεις μου. Και τότε δίδασκα και στα ΤΕΙ, ήμουν... στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, αυτά.

0:49:15 Αναγκάστηκε να πάρει σύνταξη

(ΝΣ) Και μετά αναγκάστηκε να πάρεις σύνταξη και να...

(ΔΓΚ) Ναι! Ήθελα να ..., δεν ήθελα να πάρω σύνταξη, στην αρχή βέβαια, γιατί ήθελα να συνεχίσω να είμαι ενεργή. Πολύ! νέα για να συνταξιοδοτηθώ, με πάρα! πολύ αγάπη για τη δουλειά μου. Έτσι λοιπόν, το θυμάμαι το διάστημα πριν πάρω την απόφαση, που ερχόμουν για να κάνω κάποιες θεραπείες εδώ

στην Αθήνα και κοιτούσα γύρω-γύρω πού να βρω προσβάσιμο. Λέω... γιατί δεν ήταν μόνο το τώρα, το τώρα, το πώς ήμουν! Αλλά έλεγα ότι μπορεί σταδιακά να μην μπορώ να περπατήσω, να μην μπορώ να ανεβώ στα σκαλιά. Όπως και έχει γίνει. Τι θα κάνω; Πώς θα δουλέψω; Πού; Και θα μπορέσω να πάω να δουλέψω σε μια υπηρεσία που δεν είναι προσβάσιμη; Οπότε σιγά-σιγά πήρα την απόφαση αυτή, αφού κοίταξα καλά-καλά τι γίνεται στο Δήμο Χαλανδρίου, στο Δήμο Βριλησσιών, από την άποψη προσβασιμότητας, πήρα την απόφαση να συνταξιοδοτηθώ. Ήταν από τις πιο δύσκολες αποφάσεις, βέβαια, αυτή που πήρα, γιατί ήμουν πολύ ενεργή και ε, το 'ριξα λίγο στον εθελοντισμό, με το που γύρισα... Ήμουν και στο Κοινωνικό Ιατρείο..., προσπάθησα να εμπλακώ σε διάφορα πράγματα. Είχα κάνει κάποια σεμινάρια για τους πολίτες του Χαλανδρίου που λεγότανε «Αναπηρία και στερεότυπα». Και μετά ...

0:50:42 Ανάπηρους μάς καθιστά το περιβάλλον. Τα κοινωνικά στερεότυπα. Το ηλεκτρικό της αμαξίδιο και η αντιμετώπισή της από τους συνανθρώπους. .

(ΝΣ) Πώς άλλαξε έτσι η καθημερινότητά σου τώρα...

(ΔΓΚ) Με τη σύνταξη;

(ΝΣ) Με τη σύνταξη και βέβαια με την αναπηρία που απέκτησες.

(ΔΓΚ) Με τη βλάβη... Κοίταξε, η... με τη βλάβη που απέκτησα, είναι... έχει γίνει σταδιακά. Ό,τι έχει γίνει, έχει γίνει πολύ σταδιακά. Οπότε... δηλαδή, αν συγκρίνω τον εαυτό μου τώρα με πέντε χρόνια πριν, τώρα! μπορώ να καταλάβω ότι έχω περάσει πολλά στάδια και σε τι στάδιο είμαι τώρα! Σε τι φάση μάλλον. Όμως να διευκρινίσω κάτι που είναι πολύ σημαντικό ότι, και ίσως να το παρατήρησες, λέω βλάβη!

(ΝΣ) Ναι!

(ΔΓΚ) Λέω βλάβη!

(ΝΣ) Αυτό ήθελα να σε... ήταν η επόμενη ερώτησή μου.

(ΔΓΚ) Ωραία! Σε πρόλαβα! Ήτανε, θεωρώ λοιπόν, ότι, είτε έχουμε κάποια βλάβη, είτε έχει προκληθεί από ατύχημα, είτε από κάποια ασθένεια, είτε είναι επίκτητη, είτε είναι εκ γενετής, ανάπηρους μάς καθιστά το περιβάλλον. Διότι δεν υπάρχει προσβασιμότητα, δεν υπάρχει..., υπάρχουν πάρα πολλά στερεότυπα και πολύ κακές αντιλήψεις, λανθασμένες αντιλήψεις, οπότε...

(ΝΣ) Έχεις αντιμετωπίσει τέτοια σε προσωπικό επίπεδο;

(ΔΓΚ) Ου! ου! ου!

(ΝΣ) Θα 'θελα να μας περιγράψεις...

(ΔΓΚ) Ου! Ου!

(ΝΣ) ...έτσι κάτι πολύ χαρακτηριστικό!

(ΔΓΚ) Αν και είναι προσωπικές εμπειρίες αυτές και επειδή είμαι ...

(ΝΣ) Αυτό καταγράφω.

(ΔΓΚ) Ναι, Οκ! Απλά είναι, επειδή, ξέρεις, θέλω να... θεωρώ ότι πρέπει να είμαστε και πιο ενεργή και να μιλάμε και για το πολιτικό, γιατί αναπηρία όπως, είναι ένα πολιτικό, πολύ σημαντικό ζήτημα, θέμα, θεωρώ ότι έτσι πρέπει να αντιμετωπίζεται. Αλλά τώρα πόσες... τι να πω! Να πω ότι όταν πρωτοβγήκα από το σπίτι μου με το αναπηρικό σκουτεράκι μου, ο κόσμος γύρναγε και με κοίταγε καλά-καλά! Εδώ! στην Τούφα! Ουμάμαι αξέχαστα να..., δυο-τρία πραγματάκια θα πω, το ένα ήταν ότι είχα πάει στο σινεμά το «Μαργαρίτα» να δω μία ταινία. Και υποτίθεται ότι είχανε ράμπα. Η ράμπα ήταν σαν τσουλήθρα. Τέλος πάντων! Ανεβαίνω την τσουλήθρα. Εννοείται ότι την είχαν κλειστή τη ράμπα, δηλαδή είχανε βάλει μπροστά ακριβώς από το τέλος της ράμπας, κάτι έπιπλα μπαμπού! Κάτι τέτοια. Και, τέλος πάντων, ζητάω, τα μετακινούνε, ανεβαίνω πάνω, βλέπουμε το σινεμά με την παρέα μου, πάω να φύγω, κάνω τη μανούβρα και όπως πάω να κατέβω τη ράμπα, ακούγεται μια κυρία, η οποία με είδε να κάνω τη μανούβρα, και λέει, και λέει στον διπλανό της «*Αχ! Κοίτα το! Κοίτα το τι καλά που πήρε τη στροφή και κατέβηκε τη ράμπα!*» Μένω λίγο... έτσι..., μένω λίγο εκείνη τη στιγμή και της λέω «*Είδατε τι καλή που είμαι, οδηγός που είμαι;*» Και α! και της είπα «*Αλλά...*» της λέω «*...έχω κινητική βλάβη!*» της λέω «*..δεν είναι ότι δεν ακούω, ακούω κιόλας!*», της κάνω. Και μου κάνει... και τι γυρνάει και λέει; «*Κοίτα, μωρέ, που έχει και χιούμορ!*» [Γέλια] Ήτανε... Αυτά τώρα τα λέω και γελάω.

(ΝΣ) Ναι.

(ΔΓΚ) Τότε δεν ήταν πολύ αστεία.

(ΝΣ) Ναι.

(ΔΓΚ) Δηλαδή...

0:53:46 Η έλλειψη προσβασιμότητας κάνουν έναν άνθρωπο να μη θέλει να βγει από το σπίτι του.

(ΝΣ) Πολύ... επηρεάζει πολύ η στάση των άλλων, έτσι;

(ΔΓΚ) Μα η έλλειψη προσβασιμότητας και οι λανθασμένες αντιλήψεις και τα στερεότυπα αυτά, αυτά κάνουν έναν άνθρωπο να μη θέλει να βγει από το σπίτι του. Δεν είναι μόνο το ότι «*Ξέρεις κάτι; Δε θέλω να με δούνε!*» Υπάρχει αυτό! Υπάρχει! Κάποια φάση το ξεπερνάς! Αλλά μετά περνάς μια άλλη φάση που λες «*Άντε θα βγω! Τι θα αντιμετωπίσω πάλι έξω! Πού θα πάω; πού θα βγω; Θα είναι προσβάσιμο; Οχ! Μέσ' στ' ασανσέρ; Θα λειτουργεί το ασανσέρ στο μετρό, ας πούμε για να κατέβω να πάω; Θα έχει τουαλέτα αναπηρική εκεί που θα πάω;*» Χρειάζεται να κάνεις μια ολόκληρη...

(ΝΣ) Έρευνα.

(ΔΓΚ) ...έρευνα και μια οργάνωση τρομερή, για να γίνει αυτό το πράγμα. Και πολλές φορές, δηλαδή, και εγώ, ας πούμε, αυτή τη στιγμή που έχω κάποια βοηθό στο σπίτι, ο λόγος είναι αυτός! Για να μπορώ να είμαι πιο αυτόνομη!

(ΝΣ) Ναι.

(ΔΓΚ) Για να μπορώ να κάνω πράγματα γιατί χρειάζομαι κάποια βοήθεια, προφανώς, αλλά για να μπορώ να τα κάνω!, να συνεχίσω να τα κάνω! Και να μην κλείνομαι στο σπίτι!

(ΝΣ) Έξω κινείσαι μόνη σου;

(ΔΓΚ) Ναι! Με το σκουτεράκι μου όταν είμαι, ναι! Μόνη μου! και το φχαριστέμαι και πάρα πολύ! Πάρα πολύ! Βοηθάει πολύ το γεγονός ότι έχουμε ποδηλατοδρόμους εδώ στην γειτονιά. Πολύ! Πάρα πολύ! βοηθάει αυτό! Βέβαια... φτάνουν μέχρι ένα σημείο..., έχει λακκούβες..., έχει διάφορα... Αλλά τα ξεπερνάμε, όταν υπάρχει...

0:55:10 Για διαφόρους λόγους δεν χρησιμοποιεί αυτοκίνητο

(ΝΣ) Αυτοκίνητο χρησιμοποιείς;

(ΔΓΚ) Όχι. Το αυτοκίνητο δεν το..., το άφησα στην Κρήτη, το πούλησα εκεί, δηλαδή, χρησιμοποιούσα ένα Suzuki Jimny, για δύο λόγους. Ο ένας ήταν ότι δεν μπορούσα να το κάνω χειροκίνητο και επειδή δεν ήθελα, ήθελα αυτό το αυτοκίνητο να το έχω, δεν μπορούσα όμως να το κάνω χειροκίνητο, γινόταν μόνο στα αυτόματα αυτοκίνητα... Αυτός ήταν ένας λόγος και ο δεύτερος ήταν ότι λέω «Ωραία! Άντε και το παίρνω το αυτοκίνητο!»

(ΝΣ) Ναι.

«Πού θα το παρκάρω; Ωραία! Άντε και το παρκάρεις!» Επειδή εγώ έχω δυσκολία στη βάδιση και την κόπωση που σας έλεγα, θα έπρεπε να κατεβαίνω και να περπατάω απόσταση. Δεν μπορούσα να ανταποκριθώ. Οπότε λέω «Θα πάρω κάτι, το οποίο να με εξυπηρετεί για τις μετακινήσεις μου.» Και γι' αυτό πήρα το σκουτεράκι το αναπηρικό.

0:55:52 Δεν βλέπει βελτίωση της κατάστασης στην Αθήνα Δεν είναι ευχαριστημένη

(ΝΣ) Βλέπεις βελτίωση σ' αυτές τις δομές τα τελευταία χρόνια; Είτε στο Χαλάνδρι, ή στο κέντρο της Αθήνας; Ή μέχρι που πηγαίνεις;

(ΔΓΚ) Φτάνω! Φτάνω μέχρι τη Βουλιαγμένη έχω φτάσει! Μέχρι και..., πώς το λένε..., ναι. Φτάνω! Όπου υπάρχει το μέτρο, ναι, φτάνω! Να πω όλη μου την αλήθεια, εγώ θεωρώ ότι δεν έχουμε βελτίωση στην Αθήνα. Γιατί φτάνω, πηγαίνω και σε διάφορες άλλες περιοχές γιατί έχω φίλους ή γίνονται διάφορες

δραστηριότητες εκεί, προσπαθώ να συμμετέχω και στα φεμινιστικά και σε αναπηρικά θέματα, αναπηρικές διεκδικήσεις.... Όχι, δεν μπορώ να πω! Δεν είμαι ευχαριστημένη, δηλαδή με αυτό που γίνεται. Ίσως στην αρχή ήμουν πιο ευχαριστημένη..., πιο πώς να το πω, χαιρόμουν πιο πολύ και δεν έβλεπα τις δυσκολίες. Όμως οι δυσκολίες υπάρχουν και παραμένουν. Δεν υπάρχουν προσβάσιμα μουσεία ή και αν υπάρχουν πρέπει να χτυπήσεις! κουδούνι, να 'ρθούν να σου ανοίξουν! Δεν υπάρχει αυτή η αυτονομία! Πρέπει πάντα να αναγκάζεσαι να ζητάς βοήθεια με κάποιον τρόπο. Δηλαδή, έχει τύχει να έχω πάει στο κέντρο της Αθήνας σε μια ημερίδα, θέλαμε να πάμε με μια φίλη μου, απόγευμα, και παλιά συνάδελφο, ας πούμε, και πήγαμε και εγώ δεν μπήκα! Έφυγα, γύρισα πίσω. Γιατί δεν ήταν προσβάσιμος ο χώρος. Κι αυτό δεν έχει γίνει μια φορά! Προφανώς!

0:57:12 Στο εξωτερικό βλέπει περισσότερους ανάπηρους σε δρόμους και λεωφορεία

(ΝΣ) Θυμάσαι καθόλου απ' την εμπειρία σου απ' την Αγγλία, ας πούμε, τη σύγκριση...

(ΔΓΚ) Δεν μπορώ να θυμηθώ!

(ΝΣ) Δεν μπορείς να θυμηθείς!

(ΔΓΚ) Δεν μπορώ να θυμηθώ... γιατί...

(ΝΣ) Έχεις ταξιδέψει σε άλλη χώρα, έτσι;

(ΔΓΚ) Έχω πάει Ιταλία...

(ΝΣ) Τώρα που είσαι...

(ΔΓΚ) Τώρα όχι! Τώρα όχι! Δεν έχω πάει. Τελευταία φορά που πήγα το '12 ήταν στην Αγγλία, αλλά ήμουν περιπατητική, οπότε δεν μπορώ να το δω.

(ΝΣ) Ναι, ναι.

(ΔΓΚ) Ξέρω όμως ότι ήταν διαφορετικά εκεί. Έβλεπες ανάπηρους, πολύ περισσότερους, στο δρόμο και μέσα στα λεωφορεία. Γι' αυτό. Στο Χαλάνδρι, που με ρώτησες, βλέπω ότι, ό,τι γίνεται τώρα!, γίνεται με προσβασιμότητα. Δηλαδή, η αναβάθμιση των παιδικών χαρών, ναι, στις παιδικές χαρές και τα πεζοδρόμια γύρω από αυτά είναι όλα..., έχουνε ράμπες για να μπεις μέσα.

(ΝΣ) Παρκάρουν όμως...

(ΔΓΚ) Ε, καλά εντάξει!

0:58:05 Η κακή συμπεριφορά των ανθρώπων

(ΝΣ) Για πες αυτό! Η συμπεριφορά των οδηγών και άλλων ατόμων!

[Γέλιο]

(ΔΓΚ) Κοίταξε να δεις. Ότι παρκάρουν, παρκάρουν! Όμως αυτό, πώς να σου πω, παρκάρουν, τους τη λες, και παρ' όλα αυτά δεν επηρεάζονται. Υπάρχουν κάποια σημεία που είναι απροσπέλαστα. Παρόλο που μπορείς να πας και από το πεζοδρόμιο και τα λοιπά, ας πούμε, έξω από κάποια καφετέρια, κάποιο φούρνο, δεν μπορείς να περάσεις! Έχω μαλώσει αρκετές φορές με τους οδηγούς. Έχουν κακή! Συμπεριφορά. Και θεωρούνε πραγματικά ότι τους ανήκει ο δρόμος. Και μάλιστα έτσι, το έχω πει χαρακτηριστικά σε κάποιες φορές, ότι μου έχουνε ζητήσει, στο κέντρο του Χαλανδρίου, ήμουνα στο πεζοδρόμιο και ήθελε να παρκάρει ένα αυτοκίνητο και μου 'κανε νόημα, είχα σταθεί και μιλούσα στο τηλέφωνο, πάνω στο σκούτερ μου το αναπηρικό και μου 'κανε νόημα να κατέβω, να τελειώνω! για να μπορέσει να παρκάρει πάνω στο πεζοδρόμιο. Τέτοια πρόκληση!

(ΝΣ) Μάλιστα.

(ΔΓΚ) Ναι! Τέτοια!

(ΝΣ) Κάνα άλλο περιστατικό;

(ΔΓΚ) Κανένα άλλο περιστατικό!

(ΝΣ) Να θυμάσαι, έτσι... από συμπεριφορά, από...

(ΔΓΚ) Από συμπεριφορά έχω πολλά να πω! Θα πω αυτό στο Χαλάνδρι μια φορά που 'χα πάει, ήμουνα έξω από την τράπεζα και περίμενα να τελειώσουνε, στο ΑΤΜ, ας πούμε και έρχονται, έρχεται ένας κύριος, μάλλον ήταν από μακριά και μου κάνει «Θέλετε βοήθεια;» Τον κοιτάω, εγώ απλά ήμουνα στο ΑΤΜ και περίμενα! Και του κάνω «Όχι!» Μετά από λίγο μια κυρία «Θέλετε βοήθεια;» Λέω «Εσείς θέλετε βοήθεια;» Δηλαδή, αυτό! καταλαβαίνω ότι το κάνουνε γιατί θέλουν να βοηθήσουν, αλλά πώς συμπεραίνεις ότι χρειάζομαι βοήθεια;

(ΝΣ) Ναι.

(ΔΓΚ) Πόσο εύκολα θα ρωτήσουνε εσένα όταν είσαι στο δρόμο...

(ΝΣ) Ενοχλεί αυτό, έτσι; Ναι.

(ΔΓΚ) Αν με βλέπεις και... καταρχήν θεωρώ ότι έχω στόμα, έχουμε στόμα και μιλάμε και αν χρειαζόμαστε βοήθεια Οκ! Αν πάλι υπάρχει κάποιος λόγος που πρέπει να προσέξω, παραδείγματος χάρη αν είναι κάποιος άνθρωπος με προβλήματα όρασης και υπάρχει ένα εμπόδιο λίγο πιο κάτω, καλό θα είναι να του πεις «Ξέρεις κάτι; Πιο κάτω υπάρχει ένα εμπόδιο στα διακόσια μέτρα, στα εκατό, στα πέντε μέτρα! Πρόσεχε!» ας πούμε «Γιατί είναι έτσι και έτσι!» Αυτό! Αλλά τώρα να πας να πιάσεις τον άλλον ή να τον σηκώσεις, να τον βοηθήσεις, να του πεις αν θέλει βοήθεια, το θεωρώ περιττό! Γιατί έτσι, καταρχήν ξεχνάς ότι είμαι άνθρωπος ισότιμα, ισότιμος και δεν χρειάζεται να... δηλαδή ό,τι δεν θα έκανες σε κάποιον που δεν είναι με κάποια βλάβη, γιατί το κάνεις σε κάποιον που είναι με βλάβη;

1:00:44 Έχει καθιερωθεί αλλαγή ορολογίας. Η χρήση του κοινωνικού μοντέλου το οποίο αναφέρεται σε «βλάβη», και όχι σε αναπηρία. Κάποιος έχει τη βλάβη αλλά η κοινωνία τον καθιστά ανάπηρο. Η ορολογία «Ατομα με ειδικές ανάγκες» δεν ισχύει! Γίνεται προσπάθεια ενημερωσης του κόσμου αλλά με ρυθμό χελώνας

(ΝΣ) Να σου πω, επειδή το επαναλαμβάνεις «βλάβη».

(ΔΓΚ) Ναι!

(ΝΣ) Στο... υπάρχουνε διάφοροι σύλλογοι, διάφορες οργανώσεις...

(ΔΓΚ) Ναι! Ναι, ναι, ναι, ναι!

(ΝΣ) Έχει προταθεί, έχει καθιερωθεί κάτι τέτοιο, κάποια αλλαγή ορολογίας και πώς ενημερώνεται ο κόσμος;

(ΔΓΚ) Κοίτα, υπάρχουν τα «άτομα με αναπηρία» που το λένε και έχει καθιερωθεί από το σύνταγμα από το 2001, εμείς χρησιμοποιούμε, και λέω εμείς, γιατί είμαι στην «Κίνηση Χειραφέτησης Αναπήρων» και συντονίστρια σε ομάδα διαδικτυακή που λέγεται «Ανάπηρες γυναίκες», χρησιμοποιούμε το κοινωνικό μοντέλο, το οποίο κοινωνικό μοντέλο αναφέρεται σε «βλάβη», δηλαδή ότι εγώ, έχω τη βλάβη μου αλλά η κοινωνία με καθιστά ανάπηρη. Με τα εμπόδια και τα στερεότυπα που υπάρχουνε. Οπότε αυτό! Γι' αυτό το λόγο λέω «βλάβη» και «βλάβη». Βλάβη υπάρχει, έχει προκληθεί, Οκ. Αυτό! Δεν ξέρω αν απάντησα στην ερώτησή σου ή θέλεις κάτι...

(ΝΣ) Ναι, αλλά...

(ΔΓΚ) Δεν έχει αλλάξει, σίγουρα το «Ατομα με Ειδικές Ανάγκες» δεν ισχύει!

(ΝΣ) Ναι.

(ΔΓΚ) Έτσι;

Γίνονται προσπάθειες για ενημέρωση του κόσμου

(ΝΣ) Υπάρχει αντίστοιχη ενημέρωση από τη μεριά σας, ή προσπάθεια ενημέρωσης του κόσμου που δεν, ούτε και εγώ το ήξερα, ούτε την αυτή... τη διαφορά!

(ΔΓΚ) Εδώ έχουμε πολλά θέματα, γιατί ακόμα και το αναπηρικό κίνημα στην Ελλάδα..., είμαστε πολλά χρόνια πίσω. Πάρα! πολλά χρόνια πίσω. Γίνονται προσπάθειες, αλλά δυστυχώς είναι πολύς παγωμένος χρόνος, δηλαδή... πολύ παγωμένος χρόνος! Έχουν περάσει πολλά χρόνια. Δηλαδή, όταν στην Αγγλία πριν τριάντα χρόνια, ο τότε, ας πούμε, εμπνευστής του κοινωνικού μοντέλου Μάικλ Όλιβερ εκπαιδευε κοινωνικούς λειτουργούς στο κοινωνικό μοντέλο και μόλις πριν ένα μήνα; Ίσως και λιγότερο, δέκα πέντε μέρες, νομίζω, η «Κίνηση Χειραφέτησης Αναπήρων» κατέβηκε! στα ΤΕΙ και μίλησε! για τα θέματα της

αναπηρίας, εκεί... καταλαβαίνεις... ότι τα τριάντα χρόνια... δύσκολα ...κερδίζονται. Πολύ δύσκολα! Πάρα! πολλά χρόνια πίσω σ' αυτό. Και φοβάμαι ότι πηγαίνουμε, και δεν ξέρω, δηλαδή...

(ΝΣ) Με ρυθμό χελώνας!

(ΔΓΚ) Πολύ, πολύ, πολύ, πολύ, πολύ, πολύ, πολύ αργά! Και δεν είμαστε και χειραφετημένοι οι ανάπηροι. Δηλαδή θες η επιδοματική πολιτική; Θες το γεγονός ότι ζούμε με τις οικογένειές μας πολλοί από μας;

1:03:07 Με τα επιδόματα που παίρνουμε, το εξωιδρυματικό και το «κίνησης» για κάποιους ανθρώπους, δεν υπάρχει. Η ανάγκη του προσωπικού βοηθού

(ΝΣ) Αυτό ήτανε το επόμενο... Πόσο απαραίτητη σήμερα θεωρείς ότι είναι η οικογένεια...

(ΔΓΚ) Η οικογένεια !

(ΝΣ) ...και τι γίνονται οι άνθρωποι, που η οικογένειά τους δεν έχει τα μέσα, γιατί φαντάζομαι ότι τα έξοδα είναι πολύ περισσότερα.

(ΔΓΚ) Όχι, απαραίτητα! Εντάξει, σίγουρα σε κάποιους, σε κάποιους ανθρώπους είναι, ναι!

(ΝΣ) Κάποιες αναπηρίες, ναι.

(ΔΓΚ) Όχι για κάποιες αναπηρίες! Αυτό ισχύει για όλους τους ανθρώπους, είτε έχεις είτε δεν έχεις κάποια βλάβη αλλά... Ναι, ίσως αν χρειάζεσαι και μηχανική υποστήριξη ή κάτι άλλο, αλλά αυτό ισχύει και για έναν άνθρωπο που δεν έχει κάποια βλάβη, αναπηρία...

(ΝΣ) Ας πούμε χρειάζεται κάποιος βοηθός, για παράδειγμα. Εκεί δεν είναι ένα ιδιαίτερο έξοδο...

(ΔΓΚ) Πονεμένη ιστορία!

(ΝΣ) Αυτό θέλω να πω!

(ΔΓΚ) Που δεν καλύπτεται απ' το κράτος αυτό! Δεν καλύπτεται! Δεν υπάρχει αυτό! Με τα επιδόματα που παίρνουμε, το εξωιδρυματικό και το «κίνησης» για κάποιους ανθρώπους, δεν υπάρχει. Κι αυτό μάλιστα είναι μία προσπάθεια που φαίνεται ότι αρχίζει να γίνεται, εδώ και πολλά χρόνια στην Ελλάδα, αλλά δυστυχώς είναι στα σπάργανα. Είναι το, πώς το λένε,...

[Διακοπή]

(ΔΓΚ) Ναι! Είναι του προσωπικού βοηθού, που σημαίνει ότι μένει στο σπίτι σου και έρχεται ένας άνθρωπος και σε βοηθάει, σε συνοδεύει στην εργασία σου, μπορεί να βγείτε έξω μαζί, μπορεί να πάτε ταξίδια μαζί...! Είναι τα χέρια σου!

και τα πόδια σου!, δεν είναι ο νοσηλευτής σου! Δεν είναι ο άνθρωπος που θα φροντίσει να σου κάνει την ένεση, απαραίτητα. Είναι ο άνθρωπος που θα είναι, όπως θα ήσουν εσύ αν το 'κανες μόνος σου! Κάπως έτσι .

(ΝΣ) Ο βοηθός.

(ΔΓΚ) Ναι, ναι, ναι, ναι κάπως έτσι. Αυτό!

(ΝΣ) Οπότε...

(ΔΓΚ) Γι' αυτό ...

Η οικογένεια

1:04:50 Η οικογένεια παίζει πολύ μεγάλο ρόλο

(ΝΣ) Και σήμερα η οικογένεια είναι...

(ΔΓΚ) Η οικογένεια σαφώς παίζει ακόμα! πολύ μεγάλο ρόλο, υπάρχουν πολλά, πολλοί ανάπηροι, οι οποίοι ζούνε στην οικογένειά τους, με την οικογένειά τους, δεν 'φύγαν ποτέ απ' αυτήν, για πολλούς και διάφορους λόγους. Υπάρχουν πολλές οικογένειες, κάποιες οικογένειες μάλλον που έχουν αφήσει! παιδιά σε ιδρύματα. Κάτι το οποίο φαίνεται ότι αυτό σαν νοοτροπία δεν έχει αλλάξει! Για κυρίως, για παιδιά με νοητική καθυστέρηση-αυτισμό, ακόμα και τυφλά παιδιά έχουνε μπει σε ίδρυμα, έτσι; Δυστυχώς δεν μεγαλώνουν με τις οικογένειες και τ' αφήνουνε, τα παιδιά. Υπάρχει αυτή η νοοτροπία. Δεν ξέρω αν άκουσες πρόσφατα, ας πούμε, δύο! περιπτώσεις ανθρώπων με μάνα, σε ένα νησί που δεν θυμάμαι ποιο, που πήρε την κόρη της δέκα εφτά χρονών και πέσανε απ' το γκρεμό, και μια άλλη μάνα στο Μαρούσι που, με παιδί με αυτισμό...

(ΝΣ) Το άκουσα, δυστυχώς!

(ΔΓΚ) Καταλαβαίνεις λοιπόν ότι όλο αυτό το πράγμα δείχνει σε τι κοινωνία ζούμε. Δεν είναι αποδεκτό! Δεν είναι αποδεκτό! να έχεις ένα παιδί που είναι ανάπηρο, που έχει κάποια βλάβη. Οπότε σκέφτεσαι κιόλας.. υπάρχουνε τα σχολεία μας, δες! Ευτυχώς ο Δήμος Χαλανδρίου τώρα κάνει προσβάσιμα τα σχολεία και φροντίζει γι' αυτό! Όμως τόσα χρόνια; Πού πηγαίνουν τα παιδιά που είχανε κάποια κινητική βλάβη, παραδείγματος χάρι; Πού;

(ΝΣ) Ναι, ναι!

(ΔΓΚ) Θα 'πρεπε να πάνε σε ειδικό! σχολείο ή να ψάξει ο γονιός πού! υπάρχει ράμπα ή! πού υπάρχει κάτι προσβάσιμο να πάει. Για ρωτήστε, η μητέρα, έτσι; γιατί μπορεί, άντε κι έβρισκες προσβάσιμο σχολείο ε; Ωραία! Τα κατάφερνες! Τουαλέτα; Τι γινόταν; Θα πρέπει η μητέρα να πάει στο διάλειμμα..., ν' αλλάξει το παιδί... Ποια ανεξαρτητοποίηση μιλάμε, ποια χειραφέτηση μιλάμε; Κι αυτά είναι πραγματικά! προβλήματα!, ξέρεις.

1:07:00 Θα ήθελε να συμμετέχει σε ακόμα περισσότερες δράσεις που γίνονται. Γιατί και αρκετά θέατρα, μαγαζιά κλπ δεν είναι προσβάσιμα. Ως Δημοτικός Σύμβουλος εμπλέκεται και με τον Δήμο Χαλανδρίου, και έχει τοποθετηθεί καρεκλάκι για να μπορεί να ανέβει επάνω. Αλλά και αυτό δεν καλύπτει όλους

(ΝΣ) Τώρα είναι κάτι που θα επιθυμούσες να κάνεις και δεν μπορείς με τα μέσα που διαθέτεις και την ανεξαρτησία που διαθέτεις εσύ και ως χαρακτήρας!

(ΔΓΚ) Ναι! Θα ήθελα πολλά πράγματα, να συμμετέχω σε ακόμα περισσότερες δράσεις που γίνονται, αλλά δυστυχώς αυτό δεν είναι εφικτό. Θα ήθελα να πάω, ας πούμε, σε διάφορα θέατρα, που δεν είναι προσβάσιμα, θα θελα να πάω σε κάποια μαγαζιά, να κανονίσω με την παρέα να πάω, αλλά δεν είναι...

(ΝΣ) Το μεγάλο θέμα είναι η προσβασιμότητα! Που είναι κάτι...

(ΔΓΚ) Ναι!

(ΝΣ) ...που έπρεπε κάποιος άλλος να το φροντίσει!

(ΔΓΚ) Ναι, ναι, ναι, ναι! Επειδή εμπλέκομαι και με το Δήμο τώρα σαν... είμαι πρώτη επιλαχούσα, υποψήφια, δημοτική σύμβουλος, έχουνε βάλει τώρα στα δημοτικά συμβούλια, έχουνε για τα δημοτικά συμβούλια που γίνονται στο Παλιό Δημαρχείο, έχουνε βάλει ένα καρεκλάκι που μπορείς να κάτσεις και να ανέβω πάνω. Οκ! Είναι όλα, πάρα πολύ καλό είναι αυτό, πραγματικά, είναι πάρα πολύ καλό και σημαντικό! Όμως και αυτό καλύπτει κάποιους ανθρώπους! Κατάλαβες;

(ΝΣ) Ναι, ναι.

(ΔΓΚ) Ενώ όταν μιλάμε για προσβασιμότητα πρέπει να καλύπτονται όλοι!

(ΝΣ) Είμαστε πολύ μακριά λοιπόν!

(ΔΓΚ) Πολύ μακριά! Πολύ μακριά! Πολύ μακριά! γιατί θέλει να γίνονται πολύ οργανωμένα, θέλει και οργάνωση, θέλει και σχεδιασμό!

1:08:21 Δεν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία για τα ατυχήματα, δυστυχήματα λόγω της αναπηρίας ή ακόμα και εγκλήματα λόγω της μισαναπηρίας

(ΝΣ) Έχουμε καθόλου..., τώρα είναι και λίγο πιο έξω από τα..., θα μπορούσα να μην το ρωτήσω αυτό..., στοιχεία για το ποσοστό των...

(ΔΓΚ) Πόσοι άνθρωποι είναι με αναπηρία.

Δεν υπάρχει στατιστική που να αναφέρεται σε ατυχήματα, δυστυχήματα ή ακόμα και σε εγκλήματα που συμβαίνουν είτε λόγω της αναπηρίας λόγω της μισαναπηρίας

(ΝΣ) Ναι, ναι.. γιατί ξέρω πάρα πολλούς από ατυχήματα, πρώτα απ' όλα!

(ΔΓΚ) Ναι, ναι, ναι.

(ΝΣ) Από δυστυχήματα...

(ΔΓΚ) Λένε ότι είναι γύρω στο 10%. Εγώ πιστεύω ότι είναι πολύ παραπάνω. Όχι, εγώ το πιστεύω! Είναι γύρω στο 18%. Αν βάλεις και τους... Γιατί όταν μιλάμε για πρόσβαση, η πρόσβαση δεν αφορά μόνο εμένα που χρησιμοποιώ αμαξίδιο. Αφορά και την μητέρα που έχει το καροτσάκι το παιδικό, αφορά και τον ηλικιωμένο, αφορά και τον προσωρινά...

(ΝΣ) Που έσπασε το πόδι του.

(ΔΓΚ) ...τραυματία, ναι! Ακριβώς! Αφορά λοιπόν πολλούς ανθρώπους. Άρα, λένε ότι είναι γύρω στο 10%, δηλαδή στην Ελλάδα είναι περίπου ένα εκατομμύριο. Δυστυχώς στην Ελλάδα είμαστε ακόμα πιο πίσω, γιατί δεν υπάρχει επίσημη καταγραφή, πόσοι είναι οι ανάπηροι. Επίσης δεν υπάρχουν καταγραφή για το πόσοι είναι, όταν γίνονται κάποια εγκλήματα ή ο,τιδήποτε, που βασίζονται στο... στη «μισαναπηρία» δηλαδή, ως τα εγκλήματα που γίνανε τώρα που λέω με τη μαμά που πήδηξε από το μπαλκόνι και τα λοιπά, αυτά είναι λόγω της αναπηρίας. Δεν υπάρχει κάποια ξεχωριστή καταγραφή! Δεν υπάρχουνε ξενώνες κακοποίησης, κακοποιημένων γυναικών που να είναι προσβάσιμοι και δεν εννοώ μόνο τα αμαξίδια, ξαναλέω. Εάν θέλει μία κωφή! γυναίκα, έτσι; Κακοποιείται στο σπίτι της! Πώς θα βρει; Πώς θα πάει εκεί; Πώς θα επικοινωνήσει;

(ΝΣ) Ναι.

(ΔΓΚ) Τελικά [Ακατάληπτα]

1:09:50 Υπάρχουν πολλοί Σύλλογοι, αλλά ισχύει «Το διαίρει και βασίλευε»

(ΝΣ) Έχετε μια οργάνωση κεντρική, δευτεροβάθμιο, δεν ξέρω... όργανα;

«Το διαίρει και βασίλευε» το ξέρεις; Αυτό έχουμε εμείς!

[Γέλια]

(ΝΣ) Μάλιστα.

(ΔΓΚ) Όπως και τα περισσότερα! Υπάρχουν πολλοί σύλλογοι. Η σκλήρυνση έχει αυτή τη στιγμή τρεις, αν δεν κάνω λάθος, δύο στην Αθήνα και έναν στη Θεσσαλονίκη, όμως υπάρχουν πάρα πολλοί σύλλογοι! Πάρα! πολλοί σύλλογοι και για άλλες και για άτομα με νοητική καθυστέρηση υπάρχει, πώς το λένε, και «Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών», υπάρχει για τους κωφούς

...Υπάρχουνε πολλά και διάφορα. Υπάρχει «Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία» που ανήκουν εκεί οι σύλλογοι. Το θέμα είναι αν συμφωνείς με τους συλλόγους για κάποια πράγματα. Αυτό.

1:09:41 Ακολουθεί συζήτηση για τα θέματα βοήθειας και για τον τρόπο που αυτή μπορεί να προσφέρεται σε άτομα με αναπηρία

(ΝΣ) Μάλιστα! Δεν ξέρω Γιώργο θέλεις να ρωτήσω εσύ κάτι;

(ΔΓΚ) Είπα πολλά κύριε Γιώργο!

[Γέλια]

(ΓΚ) Όχι δεν είπατε πολλά! Εγώ θα 'θελα να ρωτήσω αλλά γιατί έχω και στο μυαλό μου και την προηγούμενη συνέντευξη, αλλά έχω πολύ μικρή πείρα. Δεν θα 'θελα να κάνω ερωτήσεις...

(ΝΣ) Όχι, καν' της μια ερώτηση!

(ΔΓΚ) Ό,τι νιώθετε!

(ΝΣ) Μου 'κανε εντύπωση αυτό που είπατε, ότι σας ενόχλησε που δυο άτομα προσφέρθηκαν να βοηθήσουν και μού 'κανε εντύπωση γιατί ενδεχομένως και εγώ να είχα ρωτήσει, και μού 'κανε εντύπωση διότι στην προηγούμενη συνέντευξη ο άνθρωπος, που κινείτο με αμαξίδιο, δεν μπορούσε να μπει το λεωφορείο με τη δικαιολογία ότι το λεωφορείο δεν... ήτανε χαλασμένη η ράμπα.

(ΔΓΚ) Ναι! Επειδή κι εγώ έχω ζήσει έξω και ξέρω, ας πούμε, πηγαίνω κάθε χρόνο στην Ιταλία και μου έκανε εντύπωση, τα τελευταία χρόνια, πόσοι κυκλοφορούνε, μάλιστα σε μία ερώτηση με κάποιον με αμαξίδιο, το ηλεκτρικό τού το παρέχει το κράτος!

(ΝΣ) Το κράτος.

(ΓΚ) Εδώ δεν ξέρω αν το παρέχει...

(ΔΓΚ) Υπάρχει κάλυψη αλλά πρέπει να πάρεις συγκεκριμένο αμαξίδιο, ηλεκτρικό.

(ΓΚ) Μιλάμε ένα κόστος των τριών χιλιάδων τ' ανεβάζει;

Λοιπόν, και επειδή είχαμε κουβέντες και με γνωστούς Ιταλούς, εγώ αντίθετα θεωρούσα ότι μπορεί να μην είμαστε σε βαθμό, να έχουμε τους δρόμους, τους διαδρόμους, τις ράμπες και λοιπά, αλλά είμαστε ένας λαός που πιστεύω ότι θα κατέβαιναν τρία άτομα από το λεωφορείο να πάρουν το αμαξίδιο να το βάλουν μέσα, και δεν θα έμενε ο άνθρωπος έξω! Και αυτό τώρα έρχεται σε σύγκρουση μ' αυτό που ακούω και... και μ' ενοχλεί! Δηλαδή ήθελα να τον ρωτήσω τότε και δεν τον ρώτησα! «Δηλαδή, δεν βρεθήκανε τρεις άνθρωποι να κατέβουνε να σε φορτώσουνε μέσα;» Αυτή ήταν η απορία μου!

(ΔΓΚ) Ξέρετε, είναι πολύ..., χαίρομαι που το λέτε, το ρωτάτε, γιατί μου δίνεται έναυσμα να πω κάτι άλλο. Δεν έχω μάθει να με κουβαλάνε σαν τσουβάλι, ούτε σα σακί! Έχω μάθει εκεί που πηγαίνω, να πηγαίνω αυτόνομα. Κι έτσι πρέπει να διεκδικούμε κι αυτό πρέπει να ζητάμε. Ο κύριος που σας είπε αυτό, που σας είπε, ήτανε σε φάση που περίμενε ν' ανέβει στο λεωφορείο, έτσι; Κάτι το οποίο δεν είναι κανείς αναγκασμένος, ούτε 'σεις είστε αναγκασμένος, ούτε είστε υποχρεωμένος να σηκώσετε κάποιον άνθρωπο, ούτε αυτός να νιώσει αυτή την απαξίωση. Γιατί αυτό που νιώθεις τη στιγμή που σε σηκώνουνε είναι... πολύ άσχημο! Είναι πραγματικά, νιώθεις ότι είσαι τσουβάλι! είσαι σακί! Το 'χει σκεφτεί ποτέ κανείς αυτό; Όχι! Γιατί;

(ΓΚ) Έχετε σκεφτεί το ανάποδο; Αν ήσασταν αυτός που σήκωνε, το μόνο που θα νιώθατε είναι ότι θα σηκώνατε ένα σακί;

(ΔΓΚ) Εμένα δεν μ' ενδιαφέρει πώς νιώθει αυτός που σηκώνει. Με ενδιαφέρει πώς νοιώθω εγώ που σηκώνομαι.

(ΓΚ) Έχετε σκεφτεί μήπως αυτός που κατεβαίνει και σας βοηθάει ...

(ΔΓΚ) Δεν πειράζει!

(ΓΚ) ... είναι, ναι, ναι, νοιώθει χαρά που το κάνει;

(ΔΓΚ) Μα δεν θέλω να δώσω χαρά στον άλλον! Εγώ πιστεύω στα ίσα δικαιώματα. Καταλάβετε τι εννοώ; Θα δεχόσασταν εύκολα να 'ρθει κάποιος να σηκώσει; Και αν το έκανε αυτό, θα το έκανε για πόσες φορές; [Ακατάληπτα] Όχι, όχι, διάλογο κάνουμε!

(ΓΚ) Όχι δεν είναι ο διάλογος...

(ΝΣ) Ναι, ναι, ναι.

(ΓΚ) ... το νόημα της συνέντευξης, απλώς ήθελα να ξεκαθαρίσω ποιος είναι ο λόγος για τον οποίο κάποιος....

(ΔΓΚ) Θέλουμε να ζούμε ισότιμα!

(ΝΣ) Δεν το ξέρουμε

(ΔΓΚ) Δεν ξέρω αν αυτό σας απάντησε κι αν κατανοήσατε για ποιο λόγο είναι αυτό! Θέλουμε να ζούμε ισότιμα! Δεν θέλω να έρθει κάποιος να με βοηθήσει, εάν δεν το ζητήσω!

(ΝΣ) Θεωρείς ότι αυτό είναι γενικό χαρακτηριστικό...

(ΔΓΚ) Ναι, ναι, ναι!

(ΝΣ) ...δεν είναι ηλαδή...

(ΔΓΚ) Δεν είναι παραξενιά δικιά μου! Όχι! Γιατί ξέρετε πολλές φορές...

(ΝΣ) Είναι θέμα χαρακτήρα. Οι άνθρωποι διαφέρουν!

(ΓΚ) Αυτό είναι εκτός συνέντευξης. Θα πω και γω κάτι...

(ΔΓΚ) Να πω όμως κάτι λιγάκι, για να μην το μπερδέψουμε! Το ATM ήταν κάτι διαφορετικό, δεν πήγα να ζητήσω... πήγα εκεί πέρα και περίμενα στο ATM! Άλλο αυτό...

(ΝΣ) Άλλο...

(ΔΓΚ) ... κι άλλο το να κατεβάσει τη ράμπα το λεωφορείο και να μη υπάρχει!

(ΓΚ) Ξέρετε, έχω και 'γω αδερφό ανάπηρο, ο οποίος όμως κυκλοφορούσε. Και όταν ήρθε η εποχή να πάει στο σχολείο, ο πατέρας μου αναγκάστηκε και τον έστειλε σε ιδιωτικό, γιατί έπρεπε να τον παίρνει αυτοκίνητο. Παρόλο που ήμασταν φτωχοί πολύ. Ο αδερφός μου, όταν χρειάστηκε ν' αγοράσουμε σπίτι, πουλήσαμε ένα πατρικό και πήραμε, ο αδερφός μου..., εγώ έφτιαξα ένα σπίτι με ένα ασανσέρ τεράστιο γιατί είχα στο μυαλό μου το καροτσάκι. Ο αδερφός μου πήγε κι αγόρασε ένα σπίτι χωρίς ασανσέρ. Πήγε και πήρε ένα σπίτι σ' ένα νησί που δεν φτάνει αυτοκίνητο. Και τώρα δεν μπορεί να κυκλοφορήσει. Σήμερα! Δηλαδή, ήθελε να ξορκίσει την... νόμιζε ότι θα 'τανε πάντα είκοσι χρονών! Λοιπόν... θέλω να πω ότι καταλαβαίνω απόλυτα! αυτό το πράγμα, είτε γιατί θέλεις εσύ να το ξορκίσεις, αλλά από την άλλη μεριά θεωρώ ότι...

(ΔΓΚ) Δεν χρειάζεται να ξορκίσουμε απολύτως τίποτα. Το σημαντικό είναι να δεχτούμε ότι υπάρχει ποικιλομορφία. Αυτό είναι το σημαντικό! Έτσι, εγώ μπορώ να μετακινηθώ έτσι, εσείς μπορείτε να ντυθείτε έτσι. Οκ! Σήμερα εγώ, κάποιος άλλος αύριο, χτες κάποιος άλλος, έτσι είναι η ζωή. Η ανθρώπινη ποικιλομορφία αυτό είναι.

(ΝΣ) Ναι!

(ΔΓΚ) Τίποτα! Το γεγονός ότι ο αδελφός σας το έκανε αυτό, αυτό είναι επιλογή του! Έτσι; Τώρα θα λούζεται αυτό που τότε έκανε, έτσι; Όμως αυτό είναι επιλογή του! Το για ποιο λόγο το έκανε και ξέρετε πολλές φορές εστιάζουμε στο πρόβλημα ότι, α!, βλέπουμε κάποιον ότι δεν μπορεί να περπατήσει, θεωρούμε ότι είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα που έχει αυτός ο άνθρωπος. Το μεγαλύτερό μου πρόβλημα ξέρετε ποιο είναι; Τι θα φάω, ρε, το πρωί; Τι να κάνουν οι γονείς μου τώρα; Όπως όλοι οι άνθρωποι! Καταλάβετε τι θέλω να πω; Αυτό! Όπως όλοι μας!

(ΝΣ) Έτσι θέλεις να σε αντιμετωπίζουν και να μη σε κοιτάνε κάπως αλλιώς...

(ΔΓΚ) Μα, γιατί να με κοιτάνε αλλιώς; Δεν νιώθω διαφορετική!

(ΝΣ) Νιώθεις ακόμα βλέμματα; Νιώθεις ακόμα βλέμματα;

(ΔΓΚ) Βέβαια! Βέβαια! Βέβαια! Βέβαια και νιώθω βλέμματα! Θα πω έτσι ένα πολύ αστείο περιστατικό, έτσι που σ' αρέσουν τα περιστατικά. Μια φορά ανέβαινε την Ολύμπου και πέρασα απ' το σχολείο, το 13^ο. Και όπως περνάω εκεί ήταν κάποια παιδάκια, με δείχνανε. Ποοο! Και γελάγανε! Πραγματικά σας μιλάω... ράγισε η καρδιά μου! Ήρθα στο σπίτι με απίστευτη! στεναχώρια! Απίστευτη! Μετά όμως ξαναπέρασα απ' το σχολείο. Και λέω «Όχι, θα ξαναπεράσω απ' το σχολείο! Γιατί θα κλειστώ στο σπίτι μου επειδή γελάγαν τα παιδάκια! Όχι!» Ξαναπερνάω λοιπόν από το σχολείο και τα παιδάκια συνεχίζουν να γελάνε. Γελάγανε! Και σταματάω! Και γυρνάω και λέω σ' ένα «Σας αρέσει το σκουτεράκι μου ε;» Και πετάγεται ένα και λέει «Κυρία, είναι τέλειο! Να το νοικιάζετε για να βγάλετε λεφτά!» [Τα λόγια των παιδιών με δυνατή φωνή]

(ΝΣ) Είδες λοιπόν ότι τα παιδιά αλλιώς το αντιμετωπίζουν!

(ΔΓΚ) Ναι! Αυτό όμως για μένα ήτανε..., έκανα..., έβαλα την κατάσταση σε άλλη φάση, σε άλλη..., σε άλλο πλαίσιο! Αναπλαισίωση, αυτό, που ήταν πολύ σημαντικό!

(ΝΣ) Γι αυτό λέω τι γίνεται προς την κατεύθυνση της ενημέρωσης και της εξοικείωσης του κόσμου.

(ΔΓΚ) Ποια εξοικείωση; Χρειάζεται εξοικείωση;

(ΝΣ) Ναι.

(ΔΓΚ) Δηλαδή, δεν χρειάζεται καμιά εξοικείωση! Αν δεχτούμε όλοι την ανθρώπινη ποικιλομορφία, δεν χρειάζεται καμιά εξοικείωση! Κάνουνε κάτι ασκήσεις, που πας και δοκιμάζεις να κάτσεις στο «καροτσάκι»!, γιατί το λένε «καροτσάκι», έτσι; Ή να κλείσεις τα μάτια σου και να βάλεις μια μάσκα και να οδηγείς αυτό το μπαστούνι! Αυτό, εγώ δεν έφτασα στο να χρησιμοποιώ αμαξίδιο εν μία νυχτί! Αν μου δώσεις τη ζωή σου, Νάσση μου, για μία μέρα, θα πελαγώσω!

(ΝΣ) Ε, βέβαια, έτσι είναι!

(ΔΓΚ) Έτσι; Εσύ όμως είσαι ευχαριστημένη μ' αυτό που έχεις χτίσει. Αυτό! Αυτό είναι! Το ίδιο πράγμα είναι! Αυτά είχα να σας πω.

(ΝΣ) Μάλιστα.

(ΔΓΚ) Δεν ξέρω, σας κούρασα! Σας είπα πολλά! Ότι θέλετε με ρωτάτε!

(ΝΣ) Ευχαριστούμε πάρα πολύ!

(ΔΓΚ) Δεν μας κούρασες καθόλου, καθόλου μάλιστα! Και σ' ευχαριστούμε για την συνέντευξη!

(ΝΣ) Α, εκτός αν θέλεις εσύ κάτι...

(ΝΣ) Κοιτάξτε, εμείς δεν είμαστε έμμισθοι, εμείς αυτή τη δουλειά την κάνουμε εθελοντικά γιατί μας αρέσει!

(ΝΣ) Το κλεισες; Όχι τις ευχαριστίες μας...

(ΔΓΚ) Α, Οκ! Ωραία! Οπότε μπορείτε να χρησιμοποιήσετε και πράγματα από κει.

(ΝΣ) Αυτό! Ότι, πραγματικά, ήτανε χαρά μας και τιμή μας να έρθουμε εδώ, και....

(ΔΓΚ) Και δική μου χαρά ήτανε, κυρίως το ότι μίλησα για το παρελθόν, ήτανε...! Πω, πω, πω, πω, πω!

(ΝΣ) Ναι, μας το λένε όλοι αυτό!

(ΔΓΚ) Τρομερό!

(ΝΣ) Και μεις, ακόμα και εγώ, ας πούμε, έμαθα πράγματα για το Χαλάνδρι της δεκαετίας του '80, δεν το φανταζόμουν ότι εδώ η γειτονιά ήτανε...

(ΔΓΚ) Ναι, ναι, ναι!

(ΝΣ) ...έτσι που την περιέγραψες...

(ΔΓΚ) Ναι, ναι, ναι!

(ΝΣ) ...οπότε και σ' αυτόν τον τομέα...

(ΔΓΚ) Που δεν την περιέγραψα και πολύ βλοσυρά! Να σου πω την αλήθεια νομίζω ότι υπάρχουνε

(ΓΚ) Εσύ που ήσουν το '70, δεν ήσουν στο Χαλάνδρι;

(ΝΣ) Εμάς έχει αλλάξει το κέντρο, κι η περιοχή...

(ΔΓΚ) Ναι! Ναι!

(ΝΣ) ...που εγώ έκανα τις δικές μου βόλτες, δεν είχα δει τα πρόβατα εδώ...

(ΓΚ) Τεράστιες αλλαγές δεν έχει.

(ΔΓΚ) Ναι;

(ΝΣ) Μετά το 70 άρχισε να έχει μεγάλες αλλαγές.

(ΔΓΚ) Όχι μωρέ, το '90 είχε τα σπίτια αυτά, εδώ πέρα που χτίστηκαν, εδώ στη γειτονιά, ήταν τόσα πολλά! Πολυκατοικίες...

(ΓΚ) Το μόνο που δεν είχε το '80 η περιοχή εδώ, ήταν τηλέφωνο. Αυτό, τίποτ' άλλο! Έπρεπε να πας..., όποιος έμενε εδώ ήθελε μήνες για να πάρει τηλέφωνο.

(ΝΣ) Εσύ αν θέλεις να... απ' όλα αυτά κάτι που θα 'θελες να συμπληρώσεις κάτι που...

(ΔΓΚ) Αυτό που θέλω να πω, που ρώτησες για την ενημέρωση και τα λοιπά, προσπαθούμε να ενημερώνουμε τους ανθρώπους και για την αναπηρία αλλά και για διάφορα άλλα θέματα. Υπάρχουν όμως πολλές παρωπίδες. Υπάρχουν πολλές αντιλήψεις που πρέπει ν' αλλάξουν. Δεν έχουμε όλοι τον ίδιο χρόνο. Άλλοι πιο γρήγορα άλλοι πιο αργά και αυτό είναι δύσκολο. Αυτό.

(ΓΚ) Δεν νομίζετε ότι πρέπει ν' αλλάξουν κάποια πράγματα στο σχολείο;

(ΔΓΚ) Πολλά! Τα σχολεία;

(ΓΚ) Όχι, όχι! Μιλάω...

(ΔΓΚ) Α,α...!

(ΓΚ) Μιλάω στο θέμα του σεβασμού, ότι πρέπει τα παιδιά να μάθουν να σέβονται, όπως είπατε, όποιον έχει πρόβλημα, το οποίο δεν είναι ότι είναι ανάπηρος, ή έχω βλάβη.

(ΔΓΚ) Οτιδήποτε! Η μαμά με το καροτσάκι, η κυρία που πηγαίνει στη λαϊκή με το καροτσάκι, οι συμπεριφορές αυτές. Εντάξει, απ' τα παιδιά δεν περιμένω κάτι, γιατί τα παιδιά είναι πολύ! σκληρά! Οι πρώτοι που κοροϊδεύουν είναι τα παιδιά. Αυτό το ξέρουμε γιατί και μεις ήμασταν παιδιά και το σπορ μας ήταν να κοροϊδεύουμε ο ένας τον άλλον. Εντάξει. Η κοροϊδία δεν είναι το πρόβλημά μου! Το να μάθω σαν παιδί να σέβομαι τα δικαιώματα του οποιουδήποτε, είναι από κει! Δεν είναι θέμα δηλαδή να εκπαιδευτούμε, όσον αφορά τους ανθρώπους με κινητικά προβλήματα. Είναι να μάθουμε να σεβόμαστε τον ποδηλατόδρομο, να μάθουμε να σεβόμαστε τη ράμπα, να μάθουμε να σεβόμαστε το παρκάρισμα, το πεζοδρόμιο... Καταλάβατε; Αυτά δεν έχουν να κάνουν με...

(ΔΓΚ) Αυτά τα γνωρίζουνε...

(ΓΚ) Όταν, όταν πήγαινα το παιδί μου στο σχολείο, με τη μοτοσικλέτα, ποτέ δεν το πήγα χωρίς κράνος, ποτέ δεν πήγα ανάποδα σε μονόδρομο. Και έβλεπα να 'ρχονται χωρίς κράνος, ανάποδα στο μονόδρομο, να παρκάρουνε, να κάνουν, δηλαδή, να κάνουνε τόσα πράγματα τη στιγμή που τα παιδιά μαθαίνουνε με παραδείγματα! Στην Αγγλία, που λέτε, δεν είναι ότι σέβονται! Είναι, ότι είναι παντού κάμερες και έτσι και παρκάρεις με το αμάξι σου στη ράμπα, σου έχει έρθει η κλήση στο σπίτι! Δεν είναι λοιπόν από πολύ σεβασμό, είναι από φόβο! Μην κοροϊδευόμαστε, ότι είναι πολιτισμένοι

(ΔΓΚ) Μπορεί! Όχι! Μπορεί να είναι αυτό, αλλά τουλάχιστον ..

(ΝΣ) Είναι και θέμα παιδείας!

(ΔΓΚ) ... υπάρχει [Ακατάληπτο] ...στα λεωφορεία παραδείγματος χάριν.....,

ΔΙΑΚΟΠΤΕΤΑΙ Η ΜΗΓΝΗΤΟΦΩΝΗΣΗ

Σημειώσεις Σ. Χριστουλάκη:

⁽¹⁾Το μπακάλικο που αναφέρει, ήταν στην οδό Μεσσηνίας και το είχε ο Παναγιώτης Μακρής με τη σύζυγό του Κατίνα. Υπήρχε εκεί από τη δεκαετία του '60 μέχρι το 1985 περίπου.

⁽²⁾Ο κινηματογράφος στην Κώστα Βάρναλη ήταν η «Τιάνια».

⁽³⁾Ο Γιάννης που ζούσε με την οικογένειά του και άλλα δύο αδέρφια στην οδό Πέλλης, είχε ένα νοητική αναπηρία, η μητέρα του ήταν Βελγίδα, γιατρός σε Δημόσιο Νοσοκομείο, και ο πατέρα του Πολιτικός Μηχανικός. Ο Γιάννης είχε πολύ σωστή αντιμετώπιση από τους γονείς του, ήταν πολύ ελεύθερος και κυκλοφορούσε μόνος του στη γειτονιά. Τον ξέρανε όλοι και είχε πολύ καλή αντιμετώπιση. Σ' αυτό ίσως συνετέλεσε και η Βέλγικη καταγωγή της μητέρας του!